

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน ครูบรรณาธิการ และครูโสตทัศนศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพของห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา ตอนที่ 3 เป็นการเปรียบเทียบทัศนคติและความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน ครูบรรณาธิการ และครูโสตทัศนศึกษา ต่อการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา การบริหารและดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาที่ต้องการให้จัดขึ้นในโรงเรียน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 71 คน (73.98%) ครูบรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียน จำนวน 75 คน (78.12%) และครูโสตทัศนศึกษา จำนวน 73 คน (76.04%) ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่มมีสถานภาพส่วนตัว ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้ (ตารางที่ 1-6)

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	1	1.4	20	26.7	21	28.8
30 - 39 ปี	8	11.3	31	41.3	44	60.3
40 - 49 ปี	19	26.8	14	18.7	6	8.2
50 ปีขึ้นไป	43	60.6	10	13.3	2	2.7
รวม	71	100	75	100	73	100

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวนสูงสุด 43 คน (60.6%) มีอายุ 50 ปีขึ้นไป และจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 คน (1.4%) มีอายุต่ำกว่า 30 ปี แต่ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูบรรณารักษ์ จำนวนสูงสุด คือ 31 คน (41.3%) กับครูโสตทัศนศึกษา จำนวนสูงสุด คือ 44 คน (60.3%) มีอายุระหว่าง 30-39 ปี และทั้งครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา จำนวนน้อยที่สุด คือ 10 และ 2 คน ตามลำดับ มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ปัจจุบัน

ผู้ตอบแบบ สอบถาม ประสบการณ์	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณาธิการ		ครูโสตทัศนศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 4 ปี	8	11.3	22	29.3	20	27.4
5 - 8 ปี	9	12.7	20	26.7	28	38.4
9 - 12 ปี	13	18.3	18	24.0	15	20.5
มากกว่า 12 ปี	40	56.3	15	20.0	10	13.7
ไม่ตอบ	1	1.4	-	-	-	-
รวม	71	100	75	100	73	100

จากตารางที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวนสูงสุด 40 คน (56.3%)

มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนมากกว่า 12 ปี ส่วนครูบรรณาธิการ จำนวนสูงสุด และรองลงมาคือ 22 คน (29.3%) และ 20 คน (26.7%) มีประสบการณ์การทำงานเป็นบรรณาธิการ ระหว่าง 1-4 ปี และ 5-8 ปี ตามลำดับ เช่นเดียวกับครูโสตทัศนศึกษา จำนวนสูงสุด และรองลงมา คือ 28 คน (38.4%) และ 20 คน (27.4%) มีประสบการณ์เป็นครูโสตทัศนศึกษาระหว่าง 5-8 ปี และ 1-4 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 3 วุฒิการศึกษาสูงสุด

ผู้ตอบแบบ สอบถาม	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณาธิการ		ครูโสดทัศนศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อนุปริญญา	2	2.8	6	8.0	-	-
ปริญญาตรี	46	64.8	62	82.7	67	91.8
ปริญญาโท	23	32.4	7	9.3	5	6.8
วุฒิการศึกษาอื่น ๆ (พ.ม.)	-	-	-	-	1	1.4
รวม	71	100	75	100	73	100

จากตารางที่ 3 คุณวุฒิของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่ จบปริญญาตรีมากที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 46 คน (64.8%) ครูบรรณาธิการ จำนวน 62 คน (82.7%) และครูโสดทัศนศึกษา จำนวน 67 คน (91.8%) วุฒิสุงที่สุดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม คือ ปริญญาโท มีผู้บริหารโรงเรียนจบปริญญาโทมากกว่าครูบรรณาธิการ และครูโสดทัศนศึกษา คือ ร้อยละ 32.4, 9.3 และ 6.8 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียน

จำนวนผู้ตอบแบบ สอบถาม	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้	50	70.4	48	64.0	56	76.7
ไม่มีความรู้	20	28.2	25	33.3	14	19.2
ไม่ตอบ	1	1.4	2	2.7	3	4.1
รวม	71	100	75	100	73	100

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 50 คน (70.4%) ครูบรรณารักษ์ จำนวน 48 คน (64.0%) และครูโสตทัศนศึกษา จำนวน 56 คน (76.7%)

ตารางที่ 5 วิธีที่ได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องศูนย์สื่อการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้บริหารโรงเรียน (N=71)		ครูบรรณารักษ์ (N=75)		ครูโสตทัศนศึกษา (N=73)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อ่านจากบทความหรือหนังสือ	38	53.5	45	60.0	34	46.6
เข้าร่วมฟังการสัมมนาหรืออภิปราย	19	26.8	15	20.0	17	23.3
อบรม/ดูงาน/เยี่ยมศูนย์สื่อการศึกษา	22	31.0	21	28.0	29	39.7
อื่น ๆ (เรียนรู้อะไร กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย)	5	7.00	5	6.7	17	23.3

จากตารางที่ 5 จำนวนสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่ม ได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องศูนย์สื่อการศึกษาโดยการอ่านจากบทความหรือหนังสือ รองลงมาคือ การได้รับการอบรมดูงาน และเยี่ยมชมศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 6 ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียน

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของศูนย์สื่อการศึกษา						
หน่วยงานบริการเฉพาะโสตทัศนวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์ของโรงเรียน	3	4.2	8	10.7	4	5.5
หน่วยงานบริการเฉพาะสื่อความรู้ที่เป็นสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ เอกสาร ฯลฯ	3	4.2	1	1.3	2	2.7
หน่วยงานบริการสื่อความรู้ทุกรูปแบบ ทั้งที่เป็นสิ่งตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์	63	88.7	65	86.7	59	86.8
ไม่ตอบ	2	2.9	1	1.3	8	11.0
รวม	71	100	75	100	73	100

จากตารางที่ 6 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนสูงสุดของแต่ละกลุ่ม มีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนว่าเป็นหน่วยงานบริการสื่อความรู้ทุกรูปแบบทั้งที่เป็นสิ่งตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์

ตอนที่ 2 สถานภาพของห้องสมุดและแผนกสารสนเทศศึกษาของโรงเรียน

2.1 การบริหารงานห้องสมุดและแผนกสารสนเทศศึกษา

ห้องสมุดและแผนกสารสนเทศศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ คือ ห้องสมุดจำนวน 52 แห่ง (69.3%) และแผนกสารสนเทศศึกษา จำนวน 56 แห่ง (78.9%)

ห้องสมุดจำนวน 31 แห่ง (41.3%) และแผนกสารสนเทศศึกษา จำนวน 34 แห่ง (48.6%) มีคณะกรรมการบริหารงาน ส่วนอำนาจการตัดสินใจบริหารและดำเนินงาน กับ การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนนั้น ครูบรรณารักษ์มีความเห็นว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนครูสารสนเทศศึกษามีความเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่ทั้งครูบรรณารักษ์และครูสารสนเทศศึกษามีความเห็นตรงกันว่า ครูในหมวดวิชาต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในระดับปานกลาง

2.2 สถานที่และการจัดเนื้อที่ของห้องสมุดและแผนกสารสนเทศศึกษา

โรงเรียนมีห้องสมุดขนาดตั้งแต่ 1-12 ห้องเรียน แต่โรงเรียนจำนวนสูงสุด คือ 26 แห่ง (36.11%) มีห้องสมุดขนาด 3 ห้องเรียน และโรงเรียนเพียง 2 แห่ง ที่มีห้องสมุดขนาด 8 ห้องเรียน กับ 12 ห้องเรียน ตามลำดับ ส่วนแผนกสารสนเทศศึกษาของโรงเรียนจำนวนสูงสุด คือ 36 แห่ง (50.7%) มีขนาด 2 ห้องเรียน และมีโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ 15 แห่ง (21.1%) มีขนาด 1 ห้องเรียน

ในด้านสถานที่ตั้งของห้องสมุดและแผนกสารสนเทศศึกษาในปัจจุบัน พบว่า ห้องสมุดจำนวน 48 แห่ง (64.9%) ตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม ซึ่งใกล้เคียงกับจำนวนแผนกสารสนเทศศึกษา คือ 42 แห่ง (60%) ในส่วนของการจัดเนื้อที่ในห้องสมุดนั้นพบว่า นอกเหนือจากที่ห้องสมุดจัดเนื้อที่ นั่งอ่านโดยทั่วไป เนื้อที่สำหรับค้นคว้าเฉพาะบุคคล และเนื้อที่ค้นคว้าเฉพาะครูแล้ว ห้องสมุดจำนวน 44 แห่ง (58.7%) มีเนื้อที่สำหรับกิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ อีก เช่น การฟังเทปบันทึกเสียง การดูสไลด์ ฟิล์มสตริป และเทปบันทึกภาพ เช่นเดียวกับแผนกสารสนเทศศึกษา ที่มีการจัดเนื้อที่สำหรับนักเรียนและครูอาจารย์ไปใช้บริการและทำกิจกรรมด้วย คือ จำนวน 65 แห่ง (91.5%)

ครูบรรณาธิกรณและครูใสดทัศนศึกษาจำนวนสูงสุด คือ 46 คน (61.3%) และ 47 คน (67.14%) ตามลำดับ ให้ความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของสถานที่การจัดเนื้อที่และขนาดของห้องสมุด และแผนกใสดทัศนศึกษาว่า มีความพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ครูบรรณาธิกรณจำนวน 60 คน (80.0%) มีความต้องการขยายเนื้อที่ของห้องสมุดออกไปอีก และครูบรรณาธิกรณจำนวนสูงสุด 28 คน (37.3%) มีความเห็นว่า ห้องสมุดสามารถขยายโดยไปใช้สถานที่ใหม่ได้ รองลงมา จำนวน 24 คน (32.0%) เห็นว่า สามารถขยายเนื้อที่ห้องสมุดได้อีกเพียงเล็กน้อย จำนวน 14 คน (18.7%) เห็นว่าเป็นไปได้และสามารถขยายได้อีกมาก และจำนวน 9 คน (12.0%) เห็นว่าเป็นไปไม่ได้เลย ส่วนครูใสดทัศนศึกษาจำนวนน้อย คือ 7 คน (9.86%) ที่มีความต้องการขยายเนื้อที่แผนกใสดทัศนศึกษา ครูใสดทัศนศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 52 คน (73.24%) รู้สึกเฉย ๆ และครูใสดทัศนศึกษา จำนวนสูงสุด คือ 27 คน (37.0%) เห็นว่าการขยายเนื้อที่ของแผนกใสดทัศนศึกษาเป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้

2.3 มุคตากร

มุคตากรของห้องสมุดและแผนกใสดทัศนศึกษา มี 4 ระดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 มุคลากรของห้องสมุดและแผนกสารสนเทศศึกษา

ระดับบุคลากร	หน่วยงาน	ห้องสมุด(N=75)		แผนกสารสนเทศศึกษา(N=73)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครูบรรณารักษ์/ครูสารสนเทศศึกษา					
	วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป	69	92.0	72	98.6
	วุฒิอื่น ๆ *	6	8.0	1	1.4
เจ้าหน้าที่ที่มีวุฒิการศึกษาระดับ					
	อนุปริญญา/ปศ.สูง	33	44.0	18	24.6
	พนักงานพิมพ์ดีด/พนักงานฝ่ายช่าง	13	17.3	19	26.0
	พนักงานทำความสะอาด	50	66.7	32	43.8

จากตารางที่ 7 แสดงจำนวนบุคลากรระดับต่าง ๆ พบว่า ห้องสมุดและแผนกสารสนเทศศึกษาส่วนใหญ่มีครูบรรณารักษ์และครูสารสนเทศศึกษาที่มีวุฒิระดับปริญญาตรีขึ้นไป พนักงานพิมพ์ดีดหรือพนักงานฝ่ายช่าง เป็นบุคลากรที่ห้องสมุดและแผนกสารสนเทศศึกษามีจำนวนน้อย และห้องสมุดจะมีบุคลากรทุกระดับมากกว่าแผนกสารสนเทศศึกษา ยกเว้นระดับพนักงานพิมพ์ดีดซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าพนักงานฝ่ายช่างของแผนกสารสนเทศศึกษา

*วุฒิอื่น ๆ หมายถึง วุฒิ พ.บ., ปวส. และ ปวท.

บุคลากรของห้องสมุดจำนวนสูงสุด คือ 55 แห่ง (73.3%) ได้รับการส่งเสริมให้ไป
 เพิ่มพูนความรู้ทุกครั้ง เมื่อมีโอกาส แต่บุคลากรของแผนกโสตทัศนศึกษาจำนวนสูงสุด คือ 34
 แห่ง (47.9%) ได้รับการส่งเสริมให้ไปเพิ่มพูนความรู้แต่นาน ๆ ครั้ง วิธีไปเพิ่มพูนความรู้
 ของบุคลากรห้องสมุด จำนวนสูงสุด คือ ไปร่วมประชุมหรือสัมมนา แต่บุคลากรของแผนก
 โสตทัศนศึกษาจำนวนสูงสุดไปเพิ่มพูนความรู้โดยการอบรม ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 วิธีเพิ่มพูนความรู้ของบุคลากรห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา (ตอบได้มากกว่า
 1 ข้อ)

วิธีการเพิ่มพูนความรู้ของบุคลากร	ห้องสมุด(N=75)		แผนกโสตทัศนศึกษา(N=73)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ร่วมประชุมหรือสัมมนา	62	82.7	11	15.7
อบรม	30	40.0	37	52.9
ศึกษาค้น	15	20.0	24	34.3
ดูงานห้องสมุดอื่น หรือหน่วยงานอื่น	52	69.3	30	42.9
อื่น ๆ (อ่านตำรา)	4	5.3	19	26.8

จากตารางที่ 8 เป็นที่น่าสังเกตว่าบุคลากรของห้องสมุดเพิ่มพูนความรู้โดยการอ่าน
 ตำราน้อยที่สุด ในขณะที่บุคลากรของแผนกโสตทัศนศึกษาเพิ่มพูนความรู้โดยการร่วมประชุมหรือ
 สัมมนาน้อยที่สุด

ด้านความต้องการบุคลากรเพิ่มเติมของห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา ปรากฏว่า
 ทั้งสองหน่วยงานยังมีความต้องการบุคลากรเพิ่มเติมอีกมาก คือ ห้องสมุดต้องการบุคลากรอีก
 จำนวน 72 คน (96.0%) ส่วนแผนกโสตทัศนศึกษาต้องการบุคลากรอีกจำนวน 67 คน
 (93.1%)

บุคลากรที่ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษาต้องการอีก คือ บุคลากรที่มีความรู้ดังปรากฏ
 ในตารางที่ 9

ตารางที่ ๑ คุณสมบัติของบุคลากรที่ห้องสมุดและแผนกสารสนเทศศึกษาต้องการอีก
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คุณสมบัติของบุคลากร	หน่วยงาน	ห้องสมุด (N=75)		แผนกสารสนเทศศึกษา (N=73)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ทางสารสนเทศศึกษา		21	28.0	21	28.8
มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์		52	70.3	-	-
มีความรู้ทางช่างต่าง ๆ เช่น ช่างกราฟิก		19	25.7	39	57.4
อื่น ๆ (เช่น มีความรู้ทางเลขานุการ และพิมพ์ดีด, มีความตั้งใจจริง ในงานและสู้งาน)		13	17.6	18	26.5

จากตารางที่ ๑ คุณสมบัติของบุคลากรที่ห้องสมุดต้องการเพิ่มมากที่สุด คือ มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ (70.3%) รองลงมาความรู้ทางสารสนเทศศึกษา ความรู้ทางช่างและอื่น ๆ (28.0%, 25.7% และ 17.6 ตามลำดับ) ส่วนแผนกสารสนเทศศึกษาต้องการบุคลากรที่มีความรู้ทางช่างสูงสุด (57.4%) รองลงมาความรู้ทางสารสนเทศศึกษา และอื่น ๆ (26.8% และ 26.5% เป็นที่น่าสังเกตว่าแผนกสารสนเทศศึกษาไม่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์เลย

2.4 สรุปย่อ

สรุปย่อของห้องสมุดและแผนกสารสนเทศศึกษาส่วนมากจะแตกต่างกัน และสรุปย่อของห้องสมุดจะมีมากกว่าของแผนกสารสนเทศศึกษา

2.4.1 สรุปย่อของห้องสมุด

ตารางที่ 10 จำนวนครุภัณฑ์ของห้องสมุด

ครุภัณฑ์ห้องสมุด	จำนวนห้องสมุด (N=75)		มีไม่เพียงพอ		ไม่ครบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โต๊ะและเก้าอี้นั่งอ่าน	34	45.3	40	53.3	1	1.3
โต๊ะจ่าย-รับแบบ แคนเตอร์	65	86.7	10	13.3	-	-
โต๊ะทำงานของบรรณารักษ์	64	85.3	11	14.7	-	-
โต๊ะทำงานของเจ้าหน้าที่	50	66.7	16	21.3	9	12.0
ตู้บัตรรายการ	61	81.3	13	17.3	1	1.3
ตู้เอกสารและกฤตภาค	51	68.0	24	32.0	-	-
ตู้เก็บใส่คัทสนวัสดุ	26	34.7	33	44.0	16	21.3
ชั้นหนังสือ	43	57.3	32	42.7	-	-
ที่วางหนังสือพิมพ์	59	78.7	15	20.0	1	1.3
เครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทย	61	81.3	13	17.3	1	1.3
เครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ	30	40.0	34	45.3	11	14.7
เครื่องถ่ายเอกสาร	20	26.7	32	42.7	23	30.7

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 10 ครูภัณฑ์ของห้องสมุดที่ห้องสมุดจำนวนมากมีเพียงพอได้แก่ โต๊ะจ่าย-รับแบบเคาน์เตอร์ โต๊ะทำงานของบรรณารักษ์ ตู้บัตรรายการ และเครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทย ส่วนครูภัณฑ์ที่ห้องสมุดจำนวนมากยังมีไม่เพียงพอ ได้แก่ โต๊ะและเก้าอี้นั่งอ่าน เครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ และตู้เก็บใส่คัทสนิวส์ และมีครูภัณฑ์ของห้องสมุด 2 รายการ คือ ตู้เก็บใส่คัทสนิวส์ กับ เครื่องถ่ายเอกสาร ที่บรรณารักษ์ของห้องสมุดจำนวน 16 และ 23 แห่ง ตามลำดับ ไม่ตอบว่ามีเพียงพอหรือไม่

2.4.2 ครูภัณฑ์ของแผนกใส่คัทสนิวส์

แผนกใส่คัทสนิวส์จำนวน 40 แห่ง (55.6%) มีตู้เก็บใส่คัทสนิวส์และสื่อการสอนไม่เพียงพอ และแผนกใส่คัทสนิวส์จำนวน 45 แห่ง (63.4%) และ 39 แห่ง (56.5%) ยังไม่มีเคาน์เตอร์สำหรับให้บริการใส่คัทสนิวส์และสื่อการสอน และโต๊ะเก้าอี้ให้นักเรียนและครูเข้าไปนั่งค้นคว้าจากใส่คัทสนิวส์ ตามลำดับ

2.5 ใส่คัทสนิวส์และใส่คัทสบูปรแกรม

ห้องสมุดและแผนกใส่คัทสนิวส์ มีทั้งใส่คัทสนิวส์และใส่คัทสบูปรแกรม และมีความถี่ในการใช้ดังรายละเอียดในตารางที่ 11 และ 12 สำหรับความถี่ในการใช้ ได้ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของความถี่ของตาราง คือ

น้ำหนักค่าเฉลี่ย	ความหมาย
2.56 - 3.00	มาก
1.56 - 2.55	ปานกลาง
0.56 - 1.55	น้อย

ตารางที่ 11 จำนวนและความถี่ในการใช้สื่อทัศนวัสดุในห้องสมุดและแผนกทัศนศึกษา

สื่อทัศนวัสดุ	หน่วยงาน		ห้องสมุด (N=75)						แผนกทัศนศึกษา (N=73)					
			มี		ไม่มี		ความถี่ในการใช้		มี		ไม่มี		ความถี่ในการใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
รูปถ่ายและภาพพิมพ์ต่าง ๆ	50	66.7	25	33.3	1.76	.74	ปานกลาง	41	56.2	32	43.8	1.58	.63	ปานกลาง
วัสดุกราฟิก (เช่น ภาพโฆษณา, ภาพเคลื่อนไหว, แผนที่, แผนที่, การ์ตูน ฯลฯ)	40	53.3	35	46.7	1.62	.70	ปานกลาง	38	52.1	35	47.9	1.68	.66	ปานกลาง
ลูกโลก	46	61.3	29	38.7	1.56	.69	ปานกลาง	32	43.7	41	56.2	1.69	.74	ปานกลาง
แผนที่	47	62.7	28	37.3	1.68	.69	ปานกลาง	34	46.6	39	53.4	1.79	.81	ปานกลาง
ภาพโปร่งใส	31	41.3	44	58.7	1.48	.63	น้อย	48	65.8	25	34.2	1.73	.76	ปานกลาง
วัสดุแบบเรียนไปรษณีย์	28	37.3	47	62.7	1.57	.74	ปานกลาง	28	38.4	45	61.6	1.18	.39	น้อย
ชุดการเรียนการสอน	31	41.3	44	58.7	1.58	.72	ปานกลาง	28	38.4	45	61.6	1.21	.50	น้อย
วัสดุสามมิติ (เช่น หุ่นจำลอง ของจริง และอื่น ๆ)	34	45.3	41	54.7	1.62	.74	ปานกลาง	32	43.8	41	56.2	1.50	.67	น้อย
ซีดี	37	49.3	38	50.7	1.81	.74	ปานกลาง	71	97.3	2	2.7	2.37	.66	ปานกลาง
ฟิล์มสตริป	25	33.3	50	66.7	1.68	.69	ปานกลาง	50	68.5	23	31.5	1.62	.63	ปานกลาง
ภาพยนตร์	26	34.7	49	65.3	1.85	.78	ปานกลาง	54	74.0	19	26.0	1.68	.67	ปานกลาง
แผ่นโทรทัศน์หรือวีซีดี	32	42.7	43	57.3	1.84	.82	ปานกลาง	70	95.9	3	4.1	2.31	.75	ปานกลาง
แผ่นบันทึกเสียง	40	53.3	35	46.7	1.95	.85	ปานกลาง	65	89.0	8	11.0	2.03	.75	ปานกลาง
แผ่นเสียง	22	29.3	53	70.7	1.54	.74	น้อย	41	56.2	32	43.8	1.22	.47	น้อย

จากตารางที่ 11 ห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 50 แห่ง (66.7%) มีโสตทัศนวัสดุประเภทรูปภาพและภาพพิมพ์ต่าง ๆ รองลงมา ห้องสมุดจำนวน 47 แห่ง (62.7%) และ 46 แห่ง (61.3%) มีแผนที่และลูกโลก ตามลำดับ และห้องสมุดจำนวนน้อยที่สุด คือ 22 แห่ง (29.3%) ที่มีแผ่นเสียง สำหรับแผนกโสตทัศนศึกษา ส่วนใหญ่จำนวน 71 แห่ง (97.3%) มีสไลด์ รองลงมา จำนวน 70 แห่ง (95.9%) มีเทปโทรทัศน์ และจำนวน 65 แห่ง (89.0%) มีเทปบันทึกเสียง ส่วนโสตทัศนวัสดุที่แผนกโสตทัศนศึกษามีน้อยที่สุด คือ วัสดุแบบเรียนไปรแกรม และชุดการเรียนการสอน มีในแผนกโสตทัศนศึกษาเพียง 28 แห่ง (38.4%) เท่านั้น

ในด้านการใช้โสตทัศนวัสดุของห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษานั้น ปรากฏว่า ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษาที่มีโสตทัศนวัสดุตามรายการที่ระบุในตารางนั้น จะมีการใช้โสตทัศนวัสดุประเภทนั้น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นห้องสมุดที่มีภาพโปร่งใสกับแผ่นเสียงจะมีการใช้วัสดุทั้ง 2 ประเภทอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่แผนกโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนที่มีวัสดุแบบเรียนไปรแกรม ชุดการเรียนการสอน วัสดุสามมิติ และแผ่นเสียง ก็จะมีการใช้วัสดุดังกล่าวในระดับน้อยเช่นเดียวกัน

ห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำบัตรรายการโสตทัศนวัสดุ มีห้องสมุดเพียง 13 แห่ง (20.3%) ที่ได้จัดทำบัตรรายการไว้แล้ว และได้จัดแยกไว้ต่างหาก ไม่รวมกับบัตรรายการของหนังสือ ที่จัดรวมไว้กับบัตรรายการของหนังสือมีเพียง 8 แห่ง (17.1%) เท่านั้น

ส่วนแผนกโสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำบัตรรายการโสตทัศนวัสดุ เช่นเดียวกัน มีเพียง 30 แห่ง (42.3%) เท่านั้น ที่ได้จัดทำรายชื่อโสตทัศนวัสดุหรือทำบัตรรายการไว้ให้ครูและนักเรียนทราบ และโสตทัศนวัสดุของแผนกโสตทัศนศึกษาก็จะจัดกระจายอยู่ตามหมวดวิชาต่าง ๆ ถึง 57 แห่ง (80.3%) ที่เหลือเพียง 14 แห่ง (19.7%) เก็บโสตทัศนวัสดุไว้ที่แผนกโสตทัศนศึกษา

ตารางที่ 12 จำนวนและความถี่ในการใช้โทรศัพท์ปรแกรมในห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา

หน่วยงาน โสตทัศนปรแกรม	ห้องสมุด (N=75)						แผนกโสตทัศนศึกษา (N=73)							
	มี		ไม่มี		ความถี่ในการใช้		มี		ไม่มี		ความถี่ในการใช้			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
เครื่องฉายภาพยนตร์	21	28.0	54	72.0	1.88	.73	ปานกลาง	60	82.2	13	17.8	1.67	.68	ปานกลาง
เครื่องฉายสไลด์	23	30.7	52	69.3	2.00	.80	ปานกลาง	66	90.4	7	9.6	2.35	.71	ปานกลาง
เครื่องดูฟิล์มสคริป	21	28.0	54	72.0	1.88	.79	ปานกลาง	49	67.1	24	32.9	1.33	.53	น้อย
เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	20	26.7	55	73.3	1.80	.77	ปานกลาง	67	91.8	6	8.2	2.00	.72	ปานกลาง
เครื่องฉายวีดิทัศน์แสง	18	24.0	57	76.0	1.72	.75	ปานกลาง	37	50.7	36	49.3	1.19	.40	น้อย
เครื่องบันทึกเสียง	24	32.0	51	68.0	2.21	.72	ปานกลาง	70	95.9	3	4.1	2.43	.73	ปานกลาง
เครื่องบันทึกภาพหรือวีดีโอเทป	18	24.0	57	76.0	2.06	.87	ปานกลาง	61	83.6	12	16.4	2.18	.78	ปานกลาง
เครื่องรับโทรทัศน์	21	28.0	54	72.0	2.14	.79	ปานกลาง	69	94.5	4	5.5	2.17	.77	ปานกลาง
กล้องถ่ายภาพ	18	24.0	57	76.0	2.33	.77	ปานกลาง	67	91.8	6	8.2	2.22	.73	ปานกลาง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 12 ปรากฏว่าห้องสมุดส่วนใหญ่จะไม่มีวัสดุอุปกรณ์ตามที่ระบุในตาราง วัสดุอุปกรณ์บางประเภทที่ห้องสมุดมี ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง มีในห้องสมุดจำนวน 24 แห่ง (32%) และเครื่องฉายสไลด์ มีในห้องสมุดจำนวน 23 แห่ง (30.7%) ส่วนแผนกไลศทัศนศึกษา ส่วนใหญ่จะมีวัสดุอุปกรณ์ตามที่ระบุในตารางดังนี้ คือ เครื่องบันทึกเสียง มีในห้องสมุดจำนวน 70 แห่ง (95.9%) รองลงมาเครื่องรับโทรทัศน์ มีในห้องสมุดจำนวน 69 แห่ง (94.5%) และแผนกไลศทัศนศึกษา จำนวน 67 แห่ง (91.8%) มีเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะและกล้องถ่ายภาพ

ในด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ในห้องสมุดและแผนกไลศทัศนศึกษานั้น ปรากฏว่า ห้องสมุดที่มีวัสดุอุปกรณ์บางรายการ จะมีการใช้วัสดุอุปกรณ์รายการนั้น ๆ ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์ของแผนกไลศทัศนศึกษาซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ ยกเว้นการใช้เครื่องดูฟิล์มสตริบซึ่งอยู่ในระดับน้อย

2.6 บริการและกิจกรรม

2.6.1 บริการและกิจกรรมของห้องสมุด ห้องสมุดโรงเรียนทุกแห่งมีบริการให้อืมหนังสือ ซึ่งจัดเป็นการบริการพื้นฐานของห้องสมุดทั่วไป รวมถึงบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ถ่ายเอกสาร หนังสือสำรอง จองหนังสือ และห้องสมุดบางแห่งให้บริการอืมไลศทัศนวัสดุด้วย การบริการของห้องสมุดนอกจากบริการพื้นฐานแล้ว ยังจัดให้บริการกับนักเรียนและครูโดยตรง ดังรายละเอียดในตารางที่ 13

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 บริการและกิจการของห้องสมุด

(N=75)

บริการและกิจการ	มี		ไม่มี		ความถี่ในการให้บริการ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ปานกลาง
บริการที่นับจากโดยทั่วไป							
ให้อ่านหนังสือ	75	100	-	-	2.75	.53	มาก
ให้อ่านสัปดาห์หนังสือ	33	44.0	42	56.0	1.70	.77	ปานกลาง
ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	71	94.7	4	5.3	2.28	.66	ปานกลาง
ถ่ายเอกสาร	38	50.7	37	49.3	2.13	.67	ปานกลาง
หนังสือสำรอง	62	82.7	13	17.3	2.06	.74	ปานกลาง
จองหนังสือ	61	81.3	14	18.7	2.06	.67	ปานกลาง
บริการที่จัดให้กับนักเรียนโดยตรง							
แนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดทั้ง เป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล	70	93.3	5	6.7	2.11	.65	ปานกลาง
แนะนำวารสารอ่าน	63	84.0	12	16.0	1.86	.62	ปานกลาง
แนะนำการทำรายงานการค้นคว้าและ เติมเต็มรายงาน	64	85.3	11	14.7	1.86	.66	ปานกลาง
จัดทำบรรณานุกรมใน เรื่องที่นักเรียนต้องการ	51	68.0	24	32.0	1.82	.65	ปานกลาง
ให้นักเรียนใช้สัปดาห์หนังสือด้วยตนเองและแนะนำให้ เมื่อนักเรียนต้องการ	38	50.7	37	49.3	1.81	.71	ปานกลาง
บริการที่ห้องสมุดจัดให้กับครูโดยตรง							
จัดทำบรรณานุกรม เฉพาะวิชา	43	57.3	32	42.7	1.53	.63	น้อย
ให้อ่านสัปดาห์หนังสือ	38	50.7	37	49.3	1.55	.64	น้อย
เสนอสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ให้กับครูแต่ละหมวดวิชา	65	86.7	10	13.3	1.95	.65	ปานกลาง
ช่วยเหลือในการเลือกสื่อประกอบการสอน เรื่อง ต่าง ๆ	67	89.3	8	10.7	1.98	.69	ปานกลาง
ช่วยเตรียมและจัดหาอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับ เนื้อหาวิชา	45	60.0	30	40.0	1.73	.62	ปานกลาง
จัดส่งงานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสม กับการสอนรูปแบบต่าง ๆ	47	62.7	28	37.3	1.61	.74	ปานกลาง
จัดทำค้นคว้าโดย เฉพาะสำหรับครู เช่น ห้องทดลอง การใช้อุปกรณ์การสอน	38	50.7	37	49.3	1.61	.73	ปานกลาง
ช่วยเหลือในการผลิตสื่อการสอน	43	57.3	32	42.7	1.44	.55	น้อย

จากตารางที่ 13 ห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 75 แห่ง (100%) ให้บริการให้อืมหนังสือ รองลงมาจำนวน 71 แห่ง (94.7%) ให้บริการคอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และห้องสมุด จำนวน 70 แห่ง (93.3%) ให้บริการแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดทั้ง เป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลแก่นักเรียน มีห้องสมุดเพียง 33 แห่ง (44.0%) เท่านั้น ที่บริการให้อืมโสตทัศนวัสดุ

ด้านความถี่ในการให้บริการ แบ่งการบริการและกิจกรรมออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นบริการพื้นฐาน ห้องสมุดให้บริการอืมหนังสืออยู่ในระดับมากเพียงบริการเดียว นอกนั้นให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่ 2 เป็นบริการที่จัดให้กับนักเรียนโดยตรง ห้องสมุดให้บริการทุกประเภทในระดับปานกลาง และส่วนที่ 3 เป็นบริการที่ให้กับครูโดยตรง ห้องสมุดให้บริการส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน มีอยู่ 3 รายการที่ให้บริการในระดับน้อย คือ การจัดทำบรรณานุกรมเฉพาะวิชา การให้อืมโสตทัศนวัสดุ และการช่วยเหลือในการผลิตสื่อการสอน

ด้านการวางแผนการใช้บริการห้องสมุดของครูในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีการมอบหมายให้นักเรียนค้นคว้าจากห้องสมุด มีห้องสมุดจำนวน 46 แห่ง (63.0%) ที่มีครูได้ติดต่อวางแผนล่วงหน้ากับทางห้องสมุด

สำหรับโครงการให้บริการวัสดุไม่ตีพิมพ์ มีห้องสมุดจำนวน 53 แห่ง (73.6%) มีโครงการที่จะให้บริการวัสดุไม่ตีพิมพ์

2.6.2 บริการและกิจกรรมของแผนกโสตทัศนศึกษา ได้แบ่งเป็น บริการสำหรับครู และบริการสำหรับนักเรียน ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 บริการและกิจกรรมของแผนกโสตทัศนศึกษา

บริการและกิจกรรม	มี		ไม่มี		ความถี่ในการใช้		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
บริการสำหรับครู							
ให้ยืมโสตทัศนวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์	70	95.9	3	4.1	2.26	.67	ปานกลาง
ผลิตสื่อการสอนให้ตามความต้องการ	54	74.0	19	26.0	1.70	.72	ปานกลาง
จัดทำสไลด์ให้ตามความต้องการ	57	78.1	16	21.9	1.60	.62	ปานกลาง
ไปยืมสื่อการสอนจากหน่วยงานอื่นให้	60	82.2	13	17.8	1.67	.70	ปานกลาง
จัดหาวัสดุในการผลิตสื่อให้	44	60.3	29	39.7	1.57	.59	ปานกลาง
ให้ยืมเครื่องมือในการผลิตสื่อ	49	67.1	24	32.9	1.67	.62	ปานกลาง
แนะนำและให้ความช่วยเหลือในการผลิตสื่อ	58	79.5	15	20.5	1.84	.64	ปานกลาง
แนะนำการใช้สื่อและโสตทัศนอุปกรณ์	66	90.4	7	9.6	2.03	.61	ปานกลาง
จัดหาภาพยนตร์หรือวีดีโอ เทป เมื่อต้องการใช้ประกอบ การสอน	68	93.2	5	6.8	2.43	.72	ปานกลาง
ถ่ายทำวีดีโอให้	47	64.4	26	35.6	1.94	.67	ปานกลาง
บริการสำหรับนักเรียน							
บริการให้ยืมโสตทัศนวัสดุ เช่น เทปเสียง หรือ เทปบันทึกภาพ	10	13.7	63	86.3	1.30	.48	น้อย
แนะนำการใช้โสตทัศนวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์	10	13.7	63	86.3	1.60	.70	ปานกลาง
จัดห้องหรือสถานที่ สำหรับดูฟิล์มสกริป หรือ สไลด์ให้ใช้ด้วยตนเอง	10	13.7	63	86.3	1.10	.57	น้อย
ฉายวีดีโอ เทปหรือภาพยนตร์ให้ดูเป็นกลุ่มและชั้นเรียน	10	13.7	63	86.3	1.50	.71	น้อย
ฉายวีดีโอ เทปให้ดูเป็นรายบุคคล	6	8.2	67	91.8	1.17	.41	น้อย

จากตารางที่ 14 แผนกโสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 70 แห่ง (95.9%) ให้บริการยืมโสตทัศนวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์สำหรับครู รองลงมาจำนวน 68 แห่ง (93.2%) จัดฉายภาพยนตร์หรือวีดีโอเทปเมื่อต้องการใช้ประกอบการสอน และแผนกโสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่ จะไม่จัดบริการและกิจกรรมสำหรับนักเรียน แผนกโสตทัศนศึกษาที่จัดบริการและกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ปรากฏว่า ความถี่ในการให้บริการสำหรับครูอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ ส่วนการให้บริการสำหรับนักเรียนอยู่ในระดับน้อย มีอยู่รายการเดียวที่ให้บริการในระดับปานกลาง คือ การแนะนำการใช้โสตทัศนวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.7 งบประมาณ

ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษาได้รับงบประมาณโดยเฉลี่ยในแต่ละปี ดังปรากฏใน ตารางที่ 15

ตารางที่ 15 งบประมาณของห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษาที่ได้รับโดยเฉลี่ยในแต่ละปี

จำนวนเงิน งบประมาณต่อ 1 ปี	หน่วยงาน	ห้องสมุด (N=75)		แผนกโสตทัศนศึกษา (N=73)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
30,000 - 50,000 บาท		18	24.7	21	28.8
60,000 - 100,000 บาท		36	48.0	34	46.5
110,000 - 150,000 บาท		7	9.3	11	15.1
160,000 - 250,000 บาท		12	16.0	6	8.2
ไม่ตอบ		2	2.7	1	1.4
รวม		75	100	73	100

จากตารางที่ 15 ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา จำนวนสูงสุด 36 (48.0%) และ 34 (46.5%) แห่ง ตามลำดับ ได้รับงบประมาณโดยเฉลี่ย 60,000 - 100,000 บาท ต่อปี และห้องสมุดจำนวนน้อยที่สุด 7 แห่ง (9.3%) ได้รับงบประมาณโดยเฉลี่ย 110,000 - 150,000 บาท ต่อปี ในขณะที่แผนกโสตทัศนศึกษา จำนวนน้อยที่สุด 6 แห่ง (8.2%) ได้รับงบประมาณโดยเฉลี่ย 160,000 - 250,000 บาท ต่อปี

งบประมาณที่ห้องสมุดได้รับในแต่ละปี บรรณาธิการส่วนใหญ่จำนวน 41 คน (55.4%) ตอบว่ายังไม่เพียงพอ และจำนวน 33 คน (44.6%) ตอบว่าเพียงพอ ส่วนแผนกโสตทัศนศึกษา ครูโสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่ 54 คน (77.1%) ตอบว่ายังไม่เพียงพอ และจำนวน 16 คน (22.9%) ตอบว่าเพียงพอ

ห้องสมุดจำนวน 42 แห่ง (56.8%) และแผนกโสตทัศนศึกษาจำนวน 44 แห่ง (62.9%) ได้รับเงินช่วยเหลือจากสมาคมครูและผู้ปกครอง นอกจากนี้ไม่ได้รับเงินช่วยเหลือจากแหล่งใด ๆ เลย

2.8 ปัญหาในการบริหารงานห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา

ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษาโดยส่วนมากจำนวน 57 แห่ง (77.0%) และจำนวน 59 แห่ง (86.8%) ตามลำดับ มีปัญหาในด้านการบริหารงาน มีห้องสมุดเพียง 17 แห่ง (23.0%) และแผนกโสตทัศนศึกษา เพียง 9 แห่ง (13.2%) เท่านั้นที่ไม่มีปัญหา ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา ที่มีปัญหาในด้านการบริหารงานนั้น สามารถแยกเป็นปัญหาดัง ๆ ดังปรากฏในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ปัญหาในการบริหารงานห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ปัญหา	หน่วยงาน	ห้องสมุด (N=57)		แผนกโสตทัศนศึกษา (N=59)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งบประมาณ		30	52.6	40	67.8
บุคลากร		49	86.0	52	88.1
ผู้บริหาร		19	33.3	30	50.8
ครูและนักเรียน		37	64.9	38	64.4
อื่น ๆ (หนังสือหาย, ถูกฉีก, ชำรุด, สถานที่คับแคบ ฯลฯ)		15	26.3		
อื่น ๆ (สถานที่คับแคบ, วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ฯลฯ)				15	25.4

จากตารางที่ 16 ปรากฏว่าทั้งห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษาจำนวนมากที่สุด มีปัญหาเหมือนกันคือ ปัญหาเรื่องบุคลากร คือ ห้องสมุดจำนวน 49 แห่ง (86.0%) ห้องโสตทัศนศึกษา จำนวน 52 แห่ง (88.1%) ปัญหาที่รองลงมาของห้องสมุด ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับครูและนักเรียน แต่แผนกโสตทัศนศึกษามีปัญหาเรื่องงบประมาณ

ปัญหาของห้องสมุด เมื่อจัดเรียงลำดับจากที่ห้องสมุดมีปัญหา มากไปหาน้อย สามารถจัดเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร (2) ปัญหาเกี่ยวกับครูและนักเรียน (3) ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ (4) ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้บริหารโรงเรียน และ (5) ปัญหาอื่น ๆ

ส่วนแผนกโสตทัศนศึกษา สามารถจัดเรียงลำดับได้ คือ (1) ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร (2) ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ (3) ปัญหาเกี่ยวกับครูและนักเรียน (4) ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้บริหารโรงเรียน และ (5) ปัญหาอื่น ๆ

ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว สามารถแจกแจงสาเหตุของปัญหาหรือลักษณะของปัญหาได้ คือ

1. ปัญหาบุคลากร ทั้งห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษามีบุคลากรไม่เพียงพอ ไม่มีผู้ช่วย ต้องสอนมาก ขาดคนงาน
2. ปัญหางบประมาณ งบประมาณไม่เพียงพอ เบิกจ่ายยาก
3. ปัญหาครูและนักเรียน ใช้ห้องสมุดไม่เป็น ไม่คืนหนังสือตามกำหนด ไม่ให้ความร่วมมือกับทางห้องสมุด ส่วนแผนกโสตทัศนศึกษา ครูไม่เข้าใจงานโสตทัศนศึกษา ไม่อยากเขียนใบยืมและใบจอง และไม่คอยดูแลรักษาอุปกรณ์ นักเรียนใช้ไม่เป็น ชอบเล่นทำให้ของเสียหาย
4. ปัญหาผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจน้อย ไม่ค่อยสนับสนุนเท่าที่ควร และไม่เข้าใจงานห้องสมุด และแผนกโสตทัศนศึกษา
5. ปัญหาอื่น ๆ สถานที่ยังไม่เพียงพอคับแคบ ไม่เป็นสัดส่วน เฉพาะ ไม่มีอำนาจสั่งการภารโรง และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

ตอนที่ 3 ทักษะและความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน ครูบรรณาธิกรร และครูโสดทัศนศึกษา ที่มีต่อการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา รูปแบบที่ต้องการ และปัญหาอุปสรรคในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

3.1 เปรียบเทียบทักษะและความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน ครูบรรณาธิกรร และครูโสดทัศนศึกษา ที่มีต่อการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของทักษะและความต้องการ พร้อมทั้งกำหนดอักษรย่อการแปลความหมายในตารางดังนี้

น้ำหนักค่าเฉลี่ยระหว่าง	แปลความ	อักษรย่อ
2.56 - 3.00	มาก	ม
1.56 - 2.55	ปานกลาง	ป
0.56 - 1.55	น้อย	น
0.00 - 0.55	ไม่เห็นด้วย	มท

และการทดสอบค่า F กำหนดความแตกต่างของทักษะที่ระดับ .01

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบทัศนะและความต้องการของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา ที่มีต่อศูนย์สื่อการศึกษาและการจัดตั้ง

ทัศนะ เกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาและการจัดตั้ง	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษาค่าก็เป็น หน่วยงานของโรงเรียนที่มุ่งให้บริการด้าน วิชาการแก่ครูและนักเรียน	2.91	.33	2.89	.35	2.58	.80	2.80	.56	ม.	8.61*
2. การรวมหน่วยงานที่มี เป้าหมาย เหมือนกัน เข้าด้วยกันย่อมเป็นผลดีในด้านการบริหาร และการดำเนินงาน	2.48	.82	2.40	.99	2.47	.93	2.45	.91	ป.	.17
3. ห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษาน่าจะรวมกัน และจัดตั้ง เป็นศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียน	2.00	.98	2.32	1.04	2.11	1.14	2.15	1.06	ป.	1.74
4. ศูนย์สื่อการศึกษาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางใน การรวมวัสดุและสิ่งตีพิมพ์ และไม่ตีพิมพ์ไว้ใน ที่เดียวกัน	2.38	.83	2.53	.81	2.33	.92	2.41	.86	ป.	1.02
5. ศูนย์สื่อการศึกษาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการ ให้บริการด้านการใช้และการผลิตวัสดุ ประกอบการเรียน การสอน	2.59	.60	2.63	.61	2.53	.73	2.59	.65	ม.	.45
6. ศูนย์สื่อการศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ สำคัญสำหรับวิธีการเรียนการสอนตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524	2.63	.64	2.64	.56	2.51	.82	2.59	.68	ม.	.87

*P < .01

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบทัศนคติและความต้องการของผู้บริหาร ครูบรรณาธิการ และครูโศดทัศนศึกษา ที่มีต่อศูนย์สื่อการศึกษาและการจัดตั้ง (ต่อ)

ทัศนคติเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาและการจัดตั้ง	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณาธิการ		ครูโศดทัศนศึกษา		รวม		F-ratio	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D. แปลความ		
7. โรงเรียนไม่จำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นในโรงเรียน แต่ครูบรรณาธิการและครูโศดทัศนศึกษา ควรมีการประสานงานด้านการให้บริการแก่ครูและนักเรียนใหม่มากขึ้นกว่าเดิม	1.94	.97	1.96	1.15	2.03	1.01	1.98	1.05	ป.	.13
8. เท่าที่ผ่านมามีนักเรียนและครูใช้สื่อและวัสดุประกอบการเรียนการสอนน้อย เนื่องจากสื่อและวัสดุต่าง ๆ ไม่ได้รวมอยู่ในที่เดียวกัน	1.59	1.01	1.84	1.05	1.85	1.17	1.76	1.08	ป.	1.30
9. การรวมวัสดุทุกประเภทและโศดทัศนูปกรณ์หลายชนิดอยู่ในที่เดียวกันจะเป็นเหตุจูงใจให้มีการใช้วัสดุประเภทต่าง ๆ มากขึ้น	2.13	.86	2.37	.85	2.28	.86	2.26	.86	ป.	1.53
10. ครูหรือนักเรียนมีโอกาสเลือกวัสดุหรือสื่อประเภทอื่น ๆ หลายประเภท ทดแทนสิ่งที่ต้องการ แต่ไม่มีในศูนย์สื่อการศึกษาได้ทันที โดยไม่ต้องไปอื่น	2.29	.75	2.26	.84	2.20	.87	2.25	.82	ป.	.20
11. การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจะทำให้นักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น	2.48	.63	2.50	.60	2.49	.75	2.49	.66	ป.	.02

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 ภาควิชาส่งเสริมมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบทัศนคติและความต้องการของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา ที่มีต่อศูนย์สื่อการศึกษาและการจัดตั้ง (ต่อ)

ทัศนคติเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาและการจัดตั้ง	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม			F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
12. การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจะทำให้มีความร่วมมือระหว่างครูหมวดต่าง ๆ กับครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษาในด้าน การวัสดุ และโสตทัศนอุปกรณ์มากยิ่งขึ้น	2.53	.60	2.49	.66	2.59	.64	2.54	.64	ป.	.42
13. ศูนย์สื่อการศึกษาทำให้ครูมีโอกาสเลือกใช้สื่อหลาย ๆ ประเภทตามความเหมาะสมกับบทเรียน	2.68	.50	2.76	.49	2.64	.65	2.69	.55	ม.	.87
14. การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจะเป็นโอกาสดีที่จะรวมวัสดุและอุปกรณ์ของโรงเรียนที่จัดไว้ในที่ต่าง ๆ ให้รวมไว้ในที่เดียวกัน	2.63	.59	2.63	.71	2.64	.73	2.63	.68	ม.	.01
15. ศูนย์สื่อการศึกษาจะเป็นศูนย์กลางที่สามารถควบคุมดูแลวัสดุ และโสตทัศนอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง	2.44	.65	2.55	.70	2.66	.63	2.55	.66	ป.	2.01
16. ศูนย์สื่อการศึกษาจะลดความซ้ำซ้อนของการให้บริการโสตทัศนวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์	2.21	.79	2.48	.64	2.45	.62	2.38	.62	ป.	2.35
17. การมีศูนย์สื่อการศึกษาจะประหยัดจำนวนบุคลากร	2.03	1.03	2.01	1.05	1.99	.98	2.01	1.01	ป.	.03

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบทัศนคติและความต้องการของผู้บริหาร ครูบรรณาธิการ และครูโศกทัศน์ศึกษา ที่มีต่อศูนย์สื่อการศึกษาและการจัดตั้ง (ต่อ)

ทัศนคติเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาและการจัดตั้ง	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณาธิการ		ครูโศกทัศน์ศึกษา		รวม		แปลความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
18. การมีศูนย์สื่อการศึกษาจะลดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานที่ให้บริการหลายหน่วยงาน	2.01	.89	2.12	.93	1.97	.98	2.04	.93	ป.	.49
19. การมีศูนย์สื่อการศึกษาจะทำให้ประหยัดการใช้สถานที่	2.07	.87	2.08	1.00	1.90	1.00	2.02	.96	ป.	.78
20. ศูนย์สื่อการศึกษาจะทำให้การบริการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	2.29	.78	2.31	.89	2.53	.69	2.38	.79	ป.	2.07
21. บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาสามารถร่วมมือกันสร้างสรรค์งานให้เป็นระบบที่ดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่	2.27	.65	2.48	.68	2.60	.68	2.45	.68	ป.	4.38
22. ศูนย์สื่อการศึกษาจะช่วยทำให้ภาพพจน์ของครูบรรณาธิการและครูโศกทัศน์ศึกษาดีขึ้น	2.01	.80	2.25	.97	2.29	.93	2.19	.91	ป.	1.98
23. ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นในโรงเรียน	1.91	.72	1.64	.94	1.52	.90	1.69	.87	ป.	3.84
24. ความต้องการในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	2.23	.67	2.20	.88	2.26	.78	2.23	.78	ป.	.11
รวม	2.28	.41	2.34	.50	2.31	.51	2.31	.48	ป.	.33

จากตารางที่ 17 แสดงทัศนะเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาและการจัดตั้ง มีประเด็นที่
สอบถาม 24 รายการ ปรากฏว่า

1. ทัศนะของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อศูนย์สื่อการศึกษาและการจัดตั้ง 24 รายการ มีทัศนะ
ในระดับมาก 5 รายการ คือ

1.1 ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา ต่างก็เป็นหน่วยงานของโรงเรียนที่มุ่งให้
บริการด้านวิชาการแก่ครูและนักเรียน (รายการที่ 1)

1.2 ศูนย์สื่อการศึกษาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการให้บริการด้านการใช้และ
การผลิตวัสดุประกอบการเรียนการสอน (รายการที่ 5)

1.3 ศูนย์สื่อการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับวิธีการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (รายการที่ 6)

1.4 ศูนย์สื่อการศึกษาทำให้ครูมีโอกาสเลือกใช้สื่อหลาย ๆ ประเภทความ
เหมาะสมกับบทเรียน (รายการที่ 13)

1.5 การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจะเป็นโอกาสดีที่จะรวมวัสดุและอุปกรณ์ของ
โรงเรียนที่จัดไว้ในที่ต่าง ๆ ให้รวมไว้ในที่เดียวกัน (รายการที่ 14)

นอกจากนี้ผู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนะตรงกันใน
ระดับมาก 3 รายการ คือ รายการที่ 1, 13, 14 ตรงกันในระดับปานกลาง 15 รายการ
คือ รายการที่ 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, 18, 19, 20, 22 และ 24
นอกนั้นแตกต่างกัน 6 รายการ คือ

1. ศูนย์สื่อการศึกษาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการให้บริการด้านการใช้และการผลิต
วัสดุประกอบการเรียนการสอน (รายการที่ 5)

2. ศูนย์สื่อการศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญสำหรับวิธีการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (รายการที่ 6)

3. การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจะทำให้มีความร่วมมือระหว่างครูหมวดต่าง ๆ กับ
ครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษาในด้านการให้บริการวัสดุและโสตทัศนูปกรณ์มากยิ่งขึ้น
(รายการที่ 12)

4. ศูนย์สื่อการศึกษาจะเป็นศูนย์กลางที่สามารถควบคุมดูแลวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง (รายการที่ 15)

5. บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาสามารถร่วมมือกันสร้างสรรงานให้เป็นระบบที่ดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ (รายการที่ 21)

6. ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นในโรงเรียน (รายการที่ 23)

ส่วนความต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียนนั้น (รายการที่ 24) ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความต้องการในระดับปานกลางตรงกัน

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม มี 1 รายการที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ รายการที่ 1 ห้องสมุด และแผนกโสตทัศนศึกษา ต่างก็เป็นหน่วยงานของโรงเรียนที่มุ่งให้บริการด้านวิชาการแก่ครูและนักเรียน โดยที่ผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 2.91$) มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติมากกว่าครูบรรณารักษ์ ($\bar{X} = 2.89$) และครูโสตทัศนศึกษา ($\bar{X} = 2.58$) และครูบรรณารักษ์ก็มีมากกว่าครูโสตทัศนศึกษา

3. ทัศนคติโดยส่วนรวมของคน 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มโดยส่วนรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางเหมือนกันหมด

3.2 เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารและดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาที่
ต้องการให้จัดตั้งขึ้นในโรงเรียน ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ 18-25 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยุวิทยุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบทัศนะ เกี่ยวกับการบริหารและค่า เป็นงานศูนย์สื่อการศึกษาตามสถานที่

การบริหารและค่า เป็นงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
สถานที่									
1. จัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา โดยรวมงานบริการของห้องสมุด และแผนกโสตทัศนศึกษา ส่วนสถานที่ตั้งยังคงอยู่ที่เดิม	1.89	.77	1.32	1.17	1.66	.97	1.62	1.01	ป. 6.00*
2. ที่ตั้งของศูนย์สื่อการศึกษาควร เป็นที่ใหม่ซึ่งไม่ใช่ที่ตั้งของห้องสมุดหรือห้องโสตทัศนศึกษาในปัจจุบัน	1.75	.97	1.93	1.06	1.79	1.09	1.82	1.04	ป. .65
3. ขยายที่ตั้งของห้องสมุด เดิมแล้วจัดตั้ง เป็นศูนย์สื่อการศึกษา	2.00	.97	1.97	1.09	1.60	1.04	1.86	1.05	ป. 3.30
4. ขยายที่ตั้งของห้องโสตทัศนศึกษา เดิมแล้วจัดตั้ง เป็นศูนย์สื่อการศึกษา	1.83	.94	1.55	1.11	1.86	1.01	1.75	1.03	ป. 2.00
5. ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีอาคาร เป็น เอกเทศ	2.10	1.00	2.33	.93	2.31	.91	2.25	.95	ป. 1.35
รวม	1.91	0.72	1.82	0.35	1.84	0.25	1.86	1.01	ป. 1.01

*P < .01

จากตารางที่ 18 แสดงทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารและดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา
ด้านสถานที่ ซึ่งมีประเด็นที่สอบถาม 5 รายการ ปรากฏว่า

1. ทัศนคติของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา 5 รายการ อยู่ในระดับ
ปานกลางทั้งหมด

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม มี 1 รายการที่ต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ รายการที่ 1 จัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา โดยรวมงาน
บริการของห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา ส่วนสถานที่ตั้งยังคงอยู่ที่เดิม โดยที่ผู้บริหาร
โรงเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1 = 1.89$) อยู่ในระดับปานกลางมากกว่าครูโสตทัศนศึกษา ($\bar{X}_2 = 1.66$)
ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน และทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูโสตทัศนศึกษามีค่าเฉลี่ย
มากกว่าครูบรรณารักษ์ ($\bar{X}_3 = 1.32$) ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

3. ทัศนคติโดยส่วนรวมของคน 3 กลุ่ม และแต่ละกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อ
พิจารณาในแต่ละรายการ พบว่ามี 2 รายการที่ครูบรรณารักษ์มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อยในขณะที่
ผู้บริหารโรงเรียนและครูโสตทัศนศึกษามีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง คือ

1. จัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา โดยรวมงานบริการของห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา
ส่วนสถานที่ตั้งยังคงอยู่ที่เดิม (รายการที่ 1)

2. ขยายที่ตั้งของห้องโสตทัศนศึกษาเดิมแล้วจัดตั้งเป็นศูนย์สื่อการศึกษา
(รายการที่ 4)

เป็นที่น่าสังเกตว่า น้ำหนักค่าเฉลี่ยทัศนคติของประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ในรายการที่ 5
ที่ว่า ศูนย์สื่อศึกษาคควรมีอาคารเป็นเอกเทศ มีน้ำหนักค่าเฉลี่ยสูงกว่ารายการอื่น ๆ

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบทัศนะ เกี่ยวกับการจัด เนื้อที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารและค่าเนิงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโศดทัศนศึกษา		รวม		F-ratio	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
<u>การจัด เนื้อที่ของศูนย์สื่อการศึกษา</u>										
1. ควรจัดเนื้อที่สำหรับการค้นคว้าทั่วไป ทั้งการอ่าน การดู และการฟัง อย่างน้อยประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนเนื้อที่ทั้งหมด	2.27	.72	2.35	.72	2.39	.69	2.34	.71	ป.	.53
2. ควรจัดเนื้อที่สำหรับให้นักเรียนค้นคว้า เฉพาะบุคคล จำนวนหนึ่ง	2.22	.80	2.49	.76	2.33	.67	2.35	.75	ป.	2.25
3. ควรจัดห้องค้นคว้าพิเศษสำหรับครู-อาจารย์	2.42	.63	2.61	.63	2.51	.71	2.52	.66	ป.	1.55
4. ควรจัดห้องทำงานโดย เฉพาะสำหรับครูบรรณารักษ์ และครูโศดทัศนศึกษา	2.46	.67	2.68	.62	2.52	.70	2.56	.67	ม.	2.12
5. ควรจัดให้มีห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายวัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์	2.35	.66	2.61	.65	2.55	.55	2.50	.63	ป.	3.49
6. ควรจัดให้มีห้องผลิตสื่อการสอนโดย เฉพาะ	2.52	.58	2.67	.55	2.75	.44	2.64	.53	ม.	3.32
7. ควรจัดให้มีห้องฉายภาพยนตร์และวีดีโอ เทป	2.62	.68	2.80	.43	2.75	.52	2.72	.56	ม.	2.03

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบทัศนะ เกี่ยวกับการจัด เนื้อที่ของศูนย์สื่อการศึกษา (ต่อ)

การบริหารและค่า เนิ่งงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสดทัศนศึกษา		รวม			F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	
8. ควรจัดให้มีห้องสำหรับการซ่อมแซมและ เก็บวัสดุที่ชำรุด	2.52	.58	2.73	.55	2.60	.82	2.62	.66	บ.	1.94
9. ควรจัดให้มี เนื้อที่สำหรับการแสดงนิทรรศการ	2.46	.65	2.65	.50	2.53	.69	2.55	.61	ป.	1.80
10. ควรแยก เนื้อที่สำหรับการยืมและคืนวัสดุพิมพ์และ ไม่ตีพิมพ์ออกจากกัน	2.31	.75	2.51	.73	2.47	.75	2.43	.74	ป.	1.43
11. ควรจัดให้มีห้องสำหรับจัดกิจกรรมประชุมกลุ่มย่อย หรือกิจกรรม เฉพาะกลุ่มขนาดเล็ก	2.42	.63	2.47	.74	2.43	.64	2.44	.67	ป.	.10
รวม	2.42	.46	2.60	.45	2.53	.40	2.52	.44	ป.	3.15

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 19 แสดงทัศนคติการบริหารและดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาด้านการจัดเนื้อที่ ซึ่งมีประเด็นที่สอบถาม 11 รายการ ปรากฏว่า

1. ทัศนคติของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อการจัดเนื้อที่ของศูนย์สื่อการศึกษาในระดับมาก 4 รายการ คือ

1.1 ควรจัดห้องทำงานโดยเฉพาะสำหรับครูบรรณารักษ์และครูสไลด์ทัศนศึกษา (รายการที่ 4)

1.2 ควรจัดให้มีห้องผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะ (รายการที่ 6)

1.3 ควรจัดให้มีห้องฉายภาพยนตร์และวิดีโอเทป (รายการที่ 7)

1.4 ควรจัดให้มีห้องสำหรับการซ่อมแซมและเก็บวัสดุที่ชำรุด (รายการที่ 8)

นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนคติน้ำหนักค่าเฉลี่ยต่างกันอยู่ 6 รายการ คือ

1. ควรจัดห้องค้นคว้าพิเศษสำหรับครู-อาจารย์ (รายการที่ 3)

2. ควรจัดห้องทำงานโดยเฉพาะสำหรับครูบรรณารักษ์และครูสไลด์ทัศนศึกษา (รายการที่ 4)

3. ควรจัดให้มีห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายวัสดุตีพิมพ์และวัสดุไม้ตีพิมพ์ (รายการที่ 5)

4. ควรจัดให้มีเนื้อที่สำหรับการแสดงนิทรรศการ (รายการที่ 9)

5. ควรจัดให้มีห้องผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะ (รายการที่ 6)

6. ควรจัดให้มีห้องสำหรับการซ่อมแซมและเก็บวัสดุที่ชำรุด (รายการที่ 8)

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม ปรากฏว่า ไม่มีรายการใดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. ทัศนคติโดยส่วนรวมของคน 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มพบว่า ครูบรรณารักษ์มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูสไลด์ทัศนศึกษา มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

เป็นที่น่าสังเกตว่า ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนคติน้ำหนักค่าเฉลี่ยตรงกันในระดับมาก อยู่ 1 รายการ คือ ควรจัดให้มีห้องฉายภาพยนตร์และวิดีโอเทป (รายการที่ 7)

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาค่านบุคฉากร

การบริหารและค่าเนมงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณาธิกรั		ครูโสคทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
บุคฉากร										
1. ศูนย์สื่อการศึกษาควร เบนหน่วยงานขึ้นตรงค่อ ผู้ช่วยผู้อำนวยกาไรฝ่ายวิชากาไร	2.13	.95	2.09	1.03	1.97	1.08	2.06	1.02	ป.	.45
2. ศูนย์สื่อการศึกษาควร เบนหน่วยงานขึ้นค่อผู้ช่วย ผู้อำนวยกาไรฝ่ายบริการ	2.01	.89	1.54	1.14	1.80	1.12	1.77	1.06	ป.	3.60
3. ศูนย์สื่อการศึกษาควร เบนหน่วยงาน เอกเทศขึ้น ตรงค่อผู้อำนวยกาไร	1.08	1.02	1.58	1.67	1.77	1.14	1.48	1.14	น.	7.15*
4. ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีคณะกรรมาธิการ ประกอบค่วครูบรรณาธิกรั ครูโสคทัศนศึกษา และครูค่วแทนค่อละหมาค่ววิชา	2.66	.69	2.33	.83	2.54	.85	2.51	.80	ป.	3.19
5. ครูบรรณาธิกรัและครูโสคทัศนศึกษาควรค่อค่วเปลี่ยน กัน เบนหัวหนาศูนย์สื่อการศึกษาคามาระยะเวลา เช่นเดียวกับผู้บริหารโรงเรียน	1.76	.98	1.81	1.05	1.93	1.03	1.83	1.02	ป.	.51
6. หัวหนาศูนย์สื่อการศึกษาควรมีคามารู้ทั้งในเรื่อ ของบรรณาธิกรัสาสตรั และโสคทัศนศึกษา	2.46	.75	2.45	.79	2.53	.71	2.48	.75	ป.	.20

* P < .05

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบทัศนะ เกี่ยวกับการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาค้นบุคลากร (ต่อ)

การบริหารและตำแหน่งงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
7. หัวหน้าสื่อการศึกษา ควรมีความรู้เรื่อง บรรณารักษศาสตร์ หรือโสตทัศนศึกษาอย่างใด อย่างหนึ่งก็พอ	1,58	.84	1,37	.97	1,44	.97	1,46	.93	น.	.92
8. หัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษาควรมีความรู้เรื่องหลักสูตร การจัดการศึกษา และจิตวิทยาการศึกษา	2,49	.67	2,45	.66	2,39	.66	2,44	.66	ป.	.44
9. หัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษาควรมีความรู้เรื่อง หลักการบริหารงาน	2,51	.63	2,58	.57	2,52	.67	2,54	.63	ป.	.29
10. หัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษาควรเป็นกรรมการบริหาร และกรรมการวิชาการของโรงเรียน	2,55	.68	2,40	.82	2,43	.73	2,46	.74	ป.	.81
รวม	2,12	0,49	2,08	0,42	2,12	0,38	2,10	0,41	ป.	0,05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 20 แสดงทัศนคติการบริหารและดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาด้าน
บุคลากร มี 10 รายการ ปรากฏว่า

1. ทัศนคติของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาในระดับมากไม่มี
ระดับปานกลาง 8 รายการ คือ รายการที่ 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9 และ 10 ระดับน้อย
2 รายการ คือ

1.1 ศูนย์สื่อการศึกษาควรเป็นหน่วยงานเอกเทศขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ
(รายการที่ 3)

1.2 หัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษาควรมีความรู้เรื่องบรรณารักษศาสตร์หรือสารสนเทศศึกษา
อย่างใดอย่างหนึ่งก็พอ (รายการที่ 7)

เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนคติต่างกันอยู่ 5
รายการ คือ

1. ศูนย์สื่อการศึกษาควรเป็นหน่วยงานขึ้นต่อผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
(รายการที่ 2)

2. ศูนย์สื่อการศึกษาควรเป็นหน่วยงานเอกเทศขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ
(รายการที่ 3)

3. ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยครูบรรณารักษ์
ครูสารสนเทศศึกษา และครูตัวแทนแต่ละหมวดวิชา (รายการที่ 4)

4. หัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษาควรมีความรู้เรื่องบรรณารักษศาสตร์หรือสารสนเทศศึกษา
อย่างใดอย่างหนึ่งก็พอ (รายการที่ 7)

5. หัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษาควรมีความรู้เรื่องหลักการบริหารงาน (รายการที่ 9)

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม มี 1 รายการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือรายการที่ว่า ศูนย์สื่อการศึกษาควรเป็นหน่วยงาน เอกเทศขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ โดยที่ครูโสดทัศนศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.77$) อยู่ในระดับ ปานกลาง มากกว่า ครูบรรณาธิกรณ ($\bar{X} = 1.58$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน และทั้งครูโสดทัศนศึกษาและครูบรรณาธิกรณมีค่าเฉลี่ยมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 1.08$) ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

3. ทัศนคติโดยรวมของคน 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง และ เมื่อพิจารณาทัศนคติ โดยส่วนรวมของแต่ละกลุ่ม ก็อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับการจัดหาและการจัดเก็บวัสดุและอุปกรณ์ของศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารและดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การจัดหาและการจัดเก็บวัสดุและอุปกรณ์ของศูนย์สื่อการศึกษา										
1. การจัดหาวัสดุต้องให้สอดคล้องกับหลักสูตร	2.83	.48	2.84	.37	2.73	.48	2.80	.44	ม.	1.32
2. ศูนย์สื่อการศึกษาควรจัดทำนโยบายการจัดหาและการจัดเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้แน่นอน	2.83	.38	2.78	.45	2.67	.60	2.76	.49	ม.	2.14
3. การจัดหาสื่อการสอนแต่ละวิชาที่อาจารย์ผู้สอนต้องการควรให้หัวหน้าหมวดวิชาให้ความเห็นชอบก่อนที่จะเสนอมายังศูนย์สื่อการศึกษา	2.68	.53	2.62	.57	2.22	.84	2.50	.69	ป.	10.41*
4. วัสดุสิ่งพิมพ์ของศูนย์สื่อการศึกษาควรจัดให้ได้อย่างน้อย 10 ชื่อเรื่อง คือนักเรียน 1 คน	2.18	.70	2.49	.58	2.17	.75	2.28	.69	ป.	5.28*
5. โสตทัศนวัสดุ เช่น สไลด์ เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ อย่างน้อยควรจัดให้มี 3 เรื่อง คือนักเรียน 1 คน	2.07	.83	2.44	.60	2.13	.74	2.22	.75	ป.	5.25*
6. โสตทัศนอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องฉาย อย่างน้อยควรมี 2 ชุด	2.45	.69	2.57	.60	2.57	.74	2.22	.75	ป.	.89

* $P < .01$

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบทัศนะ เกี่ยวกับการจัดหาและการจัดเก็บวัสดุและอุปกรณ์ของศูนย์สื่อการศึกษา (ต่อ)

การบริหารและค่า เนิ่งงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
7. ศูนย์สื่อการศึกษาควรจัดหาสื่อและ เครื่องมือทันสมัย ใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์	2.27	.75	2.44	.66	2.42	.62	2.38	.68	ป.	1.47
8. การพิจารณาจัดหาวัสดุและ โสตทัศนอุปกรณ์ของศูนย์ สื่อการศึกษา ควรขอความร่วมมือจากครู-อาจารย์ ผู้สอนในคณะวิชา	2.55	.58	2.78	.45	2.67	.50	2.67	.52	ม.	3.68
9. การจัดเก็บวัสดุต่าง ๆ ของศูนย์สื่อการศึกษา ควร แยกตามประเภทของวัสดุและจัดหมวดหมู่ตาม เนื้อหาวิชา	2.66	.61	2.78	.41	2.67	.58	2.71	.54	ม.	1.16
10. วัสดุและสื่อทุกประเภทควรมีเครื่องมือช่วยค้น เช่น บัตรรายการรวมอยู่ในที่เดียวกัน	2.69	.49	2.51	.86	2.60	.55	2.60	.66	ม.	1.30
11. บัตรรายการของวัสดุแต่ละประเภทควรแยกเก็บไว้ ในที่ที่เก็บวัสดุนั้น ๆ ด้วย	2.53	.67	2.49	.86	2.30	.86	2.44	.81	ป.	1.70
รวม	2.52	.36	2.61	.35	2.47	.34	2.54	.35	ป.	3.12

จากตารางที่ 21 แสดงทัศนะเกี่ยวกับการจัดหาและการจัดเก็บวัสดุและอุปกรณ์ของศูนย์สื่อการศึกษา มี 11 รายการ ปรากฏว่า

1. ทัศนะของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อการจัดหาและการจัดเก็บวัสดุและอุปกรณ์ของศูนย์สื่อการศึกษา 11 รายการ ในระดับมาก 5 รายการ คือ รายการที่ 1, 2, 8, 9 และ 10 นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ในจำนวน 5 รายการที่อยู่ในระดับมาก มีอยู่ 3 รายการที่คนทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนะตรงกัน คือ การจัดหาวัสดุต้องให้สอดคล้องกับหลักสูตร (รายการที่ 1) ศูนย์สื่อการศึกษาควรจัดทำนโยบายการจัดหาและการจัดเก็บไว้ เป็นลายลักษณ์อักษรให้แน่นอน (รายการที่ 2) และควรจัดเก็บวัสดุต่าง ๆ ของศูนย์สื่อการศึกษา ควรแยกตามประเภทของวัสดุ และจัดหมวดหมู่ตามเนื้อหาวิชา (รายการที่ 9)

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม มี 3 รายการที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ รายการที่ 3 การจัดหาสื่อการสอนแต่ละวิชาที่อาจารย์ผู้สอนต้องการให้ศูนย์จัดซื้อให้ นั้น อาจารย์ผู้สอนต้องเสนอให้หัวหน้าหมวดวิชาเห็นชอบก่อนที่จะเสนอมายังศูนย์สื่อการศึกษา โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.68$) อยู่ในระดับมาก และมากกว่าครูบรรณารักษ์ ($\bar{X} = 2.62$) ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แต่ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์มีค่าเฉลี่ยมากกว่าครูโสตทัศนศึกษา ($\bar{X} = 2.22$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่ 4 และ 5 วัสดุสิ่งพิมพ์ของศูนย์สื่อการศึกษา ควรจัดให้ได้ อย่างน้อย 10 ชื่อเรื่อง ต่อนักเรียน 1 คน ($\bar{X} = 2.49, 2.18$ และ 2.17) และ โสตทัศนวัสดุ เช่น สไลด์ เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ อย่างน้อยควรจัดให้มี 3 เรื่อง ต่อ นักเรียน 1 คน ($\bar{X} = 2.44, 2.13$ และ 2.07) ทั้ง 2 รายการ ครูบรรณารักษ์มีค่าเฉลี่ยมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูโสตทัศนศึกษา

3. ทัศนะโดยส่วนรวมของคน 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มพบว่า ครูบรรณารักษ์มีค่าเฉลี่ยโดยส่วนรวม มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูโสตทัศนศึกษา ($\bar{X} = 2.61, 2.52$ และ 2.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการบริการและกิจกรรมของศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารและค่าเป็นงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
<u>การบริการและกิจกรรมของศูนย์สื่อการศึกษา</u>										
1. ศูนย์สื่อการศึกษาควรขยายเวลาการให้บริการให้ มากขึ้นกว่าเวลาการให้บริการของห้องสมุด	2.41	.67	1.96	.97	2.17	.84	2.17	.85	ป.	5.21*
2. ศูนย์สื่อการศึกษาควรกำหนดระเบียบการให้บริการ เกี่ยวกับวัสดุพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ให้ชัดเจน	2.56	.58	2.73	.48	2.57	.57	2.62	.55	ม.	2.06
3. แจ้งระเบียบการให้บริการวัสดุต่าง ๆ แก่ครูและ นักเรียน ทราบโดยทั่วกัน	2.66	.61	2.78	.45	2.62	.64	2.69	.57	ม.	1.40
4. ศูนย์สื่อการศึกษา ควรให้บริการแก่โรงเรียนอื่น ๆ ตามความเหมาะสม	2.06	.77	2.22	.79	2.37	.66	2.21	.75	ป.	3.09
รวม	2.42	.41	2.41	.47	2.43	.46	2.42	.45	ป.	.03

*p < .01

จากตารางที่ 22 แสดงทัศนะเกี่ยวกับการบริหารและกิจกรรมของศูนย์สื่อการศึกษา มี 4 รายการ ปรากฏว่า

1. ทัศนะของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อการบริหารและกิจกรรมของศูนย์สื่อการศึกษา มี 4 รายการ ในระดับมาก มี 2 รายการ คือ

1. ศูนย์สื่อการศึกษาควรกำหนดระเบียบการให้บริการเกี่ยวกับวัสดุพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ให้ชัดเจน (รายการที่ 2)

2. แจ้งระเบียบการให้บริการวัสดุต่าง ๆ แก่ครูและนักเรียนทราบโดยทั่วกัน (รายการที่ 3)

และอีก 2 รายการ ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนะตรงกันในระดับปานกลาง คือ

1. ศูนย์สื่อการศึกษาควรขยายเวลาการให้บริการให้มากขึ้นกว่าเวลาการให้บริการของห้องสมุด (รายการที่ 1)

2. ศูนย์สื่อการศึกษาควรให้บริการแก่โรงเรียนอื่น ๆ ตามความเหมาะสม (รายการที่ 4)

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม มี 1 รายการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ศูนย์สื่อการศึกษาควรขยายเวลาการให้บริการให้มากขึ้นกว่าเวลาการให้บริการของห้องสมุด โดยที่ผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 2.41$) อยู่ในระดับปานกลาง มากกว่าครูโสดทัศนศึกษา ($\bar{X} = 2.17$) และครูบรรณารักษ์ ($\bar{X} = 1.96$) ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

3. ทัศนะโดยส่วนรวมของคน 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มก็อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับบริการและกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อครูของศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารและค่าเงินงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณาธิการ		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
บริการและกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อครู										
1. ให้อิมวัสดุพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ เพื่อใช้ในศูนย์สื่อ การศึกษาหรือในโรงเรียน	2.43	.65	2.52	.65	2.35	.75	2.43	.68	ป.	1.16
2. ให้อิมโสตทัศนวัสดุบางประเภทไปใช้ที่บ้าน	1.29	.95	1.59	1.06	1.55	.99	1.48	1.01	น.	1.83
3. แนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ	2.72	.48	2.62	.61	2.65	.56	2.66	.56	ม.	.63
4. จัดฉายหรือสาธิตให้ดูเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	2.77	.42	2.60	.57	2.57	.58	2.65	.53	ม.	3.10
5. จัดหาสื่อการสอนให้ตามความต้องการ	2.56	.58	2.63	.56	2.53	.60	2.57	.58	ม.	.58
6. ผลิตสื่อการสอน (เช่น ถ่ายภาพ ทำสไลด์) ให้ตามความต้องการ	2.59	.55	2.51	.63	2.57	.60	2.56	.59	ม.	.40
7. จัดทำเครื่องมือช่วยค้นและบรรณานุกรมเฉพาะ วิชาให้	2.54	.56	2.55	.67	2.32	.69	2.47	.65	ป.	2.82
8. แนะนำแหล่งวิทยากรและแหล่งวิทยาการอื่น ๆ ที่ ที่ศูนย์สื่อการศึกษาไม่มี	2.69	.46	2.64	.59	2.47	.65	2.60	.58	ม.	2.85

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับบริการและกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อครูของศูนย์สื่อการศึกษา (ต่อ)

การบริหารและค่าเนิงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณาธิกษ		ครูสาคทศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
บริการและกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อครู										
9. แจงข่าวและใหบริการข่าวสารพันสมัย	2.76	.43	2.66	.58	2.49	.58	2.64	.54	ม.	4.49*
10. ร่วมือกับครูในการวางแผนการสอนและจัด โปรแกรมการใชศูนย์สื่อการสอน	2.70	.46	2.57	.64	2.52	.58	2.60	.57	ม.	1.95
11. ใหความร่วมือและช่วยเหลืเกี่ยวกับ กิจกรรมการสอนแก่ครู	2.68	.47	2.58	.62	2.57	.61	2.59	.57	ม.	1.42
รวม	2.52	.33	2.50	.48	2.42	.46	2.48	.43	ป.	1.17

* $P < .01$

ศูนย์วิทยศรศทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 23 แสดงทัศนคติเกี่ยวกับการบริการและกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อครูของ ศูนย์สื่อการศึกษา มี 11 รายการ ปรากฏว่า

1. ทัศนคติของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อการบริการและกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อครู 11 รายการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีอยู่ในระดับปานกลาง 2 รายการ และระดับน้อย 1 รายการ คือ

ให้อิมโสดทัศนวิสัยบางประเภทไปใช้ที่บ้าน (รายการที่ 2) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 รายการ คือ ให้อิมโสดทัศนวิสัยและไม้ตีพิมพ์เพื่อใช้ในศูนย์สื่อการศึกษาหรือในโรงเรียน (รายการที่ 1) และจัดทำเครื่องมือช่วยค้นและบรรณานุกรมเฉพาะวิชาให้ (รายการที่ 7)

เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนคติแตกต่างกัน 6 รายการ คือ

1. ให้อิมโสดทัศนวิสัยบางประเภทไปใช้ที่บ้าน (รายการที่ 1)
2. จัดหาสื่อการสอนให้ตามความต้องการ (รายการที่ 5)
3. ผลิตสื่อการสอนให้ตามความต้องการ (รายการที่ 6)
4. แนะนำแหล่งวิทยากรและแหล่งวิทยากรอื่น ๆ ที่ศูนย์สื่อการศึกษาไม่มี (รายการที่ 8)
5. แจงข่าวและให้บริการข่าวสารทันสมัย (รายการที่ 9)
6. ร่วมมือกับครูในการวางแผนการสอนและจัดโปรแกรมการใช้ศูนย์สื่อการสอน (รายการที่ 10)

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม มี 1 รายการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ รายการที่ 9 แจงข่าวและให้บริการข่าวสารทันสมัย โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.76$) อยู่ในระดับมาก มากกว่าครูบรรณารักษ์ ($\bar{X} = 2.66$) ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์มีค่าเฉลี่ยมากกว่าครูโสดทัศนศึกษา ($\bar{X} = 2.49$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

3. ทัศนคติโดยส่วนรวมของคน 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่ม ก็อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับบริการและกิจการสำหรับนักเรียนของศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารและดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
<u>บริการและกิจการสำหรับนักศึกษา</u>										
1. ให้อิมวสดุติพิมพ์และไม่ตีพิมพ์เพื่อใช้ในศูนย์สื่อการศึกษา หรือในโรงเรียน	2.32	.75	2.43	.75	2.35	.70	2.37	.73	ป.	.41
2. ให้อิมโสตทัศนวัสดุบางประเภทไปใช้ที่บ้าน	1.18	1.05	1.37	1.17	1.36	1.13	1.30	1.11	น.	.62
3. แนะนำวิธีใช้เครื่องมือช่วยค้น การค้น และวิธีใช้อุปกรณ์	2.52	.65	2.65	.58	2.33	.73	2.50	.67	ป.	4.27
4. จัดฉายภาพยนตร์และวิดีโอ เทปให้ดูทั้ง เป็นกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่	2.56	.53	2.68	.50	2.61	.49	2.62	.50	ป.	.97
5. จัดสถานที่ให้ใช้วัสดุทั้ง เป็นกลุ่ม และ เป็นรายบุคคล	2.21	.77	2.54	.60	2.11	.74	2.29	.73	ป.	7.25*
6. แนะนำการอ่านและการค้นคว้าทั้งรายบุคคลและ เป็นกลุ่ม	2.52	.56	2.62	.59	2.37	.64	2.50	.60	ป.	3.25
7. ให้อำนาจปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียน	2.37	.66	2.49	.69	2.07	.83	2.31	.75	ป.	6.32*
8. จัดกิจกรรม เช่น การอภิปราย บรรยาย หรือ เล่าเรื่องหนังสือ เป็นครั้งคราว และความความ ต้องการของนักเรียน	2.55	.60	2.49	.67	2.17	.79	2.40	.71	ป.	6.37*
รวม	2.28	.45	2.41	.49	2.17	.52	2.29	.49	ป.	4.41

*P < .01

จากตารางที่ 24 แสดงทัศนคติเกี่ยวกับบริการและกิจกรรมสำหรับนักเรียนของ
ศูนย์สื่อการศึกษา มี 8 รายการ ปรากฏว่า

1. ทัศนคติของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อบริการและกิจกรรมสำหรับนักเรียน มี 8 รายการ
ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีอยู่ในระดับมาก 1 รายการ และระดับน้อย 1 รายการ
ความสำคัญ คือ

จัดฉายภาพยนตร์และวิดีโอเทปทั้งเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ (รายการที่ 4)

ให้ยืมวัสดุทัศนศึกษาประเภทไปรษณีย์ที่บ้าน (รายการที่ 2)

เมื่อพิจารณาในแต่ละรายข้อพบว่า ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนคติแตกต่างกันอยู่
2 รายการ คือ

1. แนะนำวิธีใช้เครื่องมือช่วยค้น การค้น และวิธีใช้อุปกรณ์ (รายการที่ 3)
2. แนะนำการอ่านและการค้นคว้าทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม (รายการที่ 6)

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม พบว่า มี 3 รายการ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ รายการที่ 5 จัดสถานที่ให้ใช้วัสดุทั้งเป็นกลุ่ม
และเป็นรายบุคคล รายการที่ 7 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียน และรายการที่ 8
จัดกิจกรรม เช่น การอภิปราย บรรยาย หรือเล่าเรื่องหนังสือเป็นครั้งคราว และตามความ
ต้องการของนักเรียน ในรายการที่ 5 และ 7 ครูบรรณารักษ์มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.54 และ
2.49 ตามลำดับ) ในระดับปานกลาง แต่มากกว่าค่าเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X}$ = 2.21
และ 2.37 ตามลำดับ) และครูโสตทัศนศึกษา ($\bar{X}$ = 2.11 และ 2.07 ตามลำดับ) ซึ่งอยู่ใน
ระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ส่วนรายการที่ 8 ผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.55)
มากกว่าครูบรรณารักษ์ ($\bar{X}$ = 2.49) และครูโสตทัศนศึกษา ($\bar{X}$ = 2.17) ซึ่งอยู่ในระดับ
ปานกลางเช่นเดียวกัน

3. ทัศนคติโดยส่วนรวมของคน 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาใน
แต่ละกลุ่มก็อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา

การบริหารและการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
<u>งบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา</u>										
1. ศูนย์สื่อการศึกษาควรได้รับงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ ทุกปี คิดเป็นร้อยละ 10 ของเงินบำรุงการศึกษา ทั้งหมดที่โรงเรียนได้รับ	2.15	.79	2.57	.55	2.49	.58	2.41	.67	ป.	8.40*
2. แต่ละปีศูนย์สื่อการศึกษาควรได้รับงบประมาณเพิ่ม ตามความจำเป็นและความต้องการ การใช้สื่อการ ศึกษาของครูและนักเรียน	2.55	.53	2.68	.52	2.62	.54	2.62	.53	ม.	1.17
3. งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุสิ่งพิมพ์และวัสดุไม่ตีพิมพ์ ควรพิจารณาจัดซื้อร่วมกันตามความเหมาะสม	2.38	.70	2.42	.82	2.44	.73	2.41	.75	ป.	.13
4. งบประมาณที่หมวดวิชาต่าง ๆ เคยได้รับเกี่ยวกับ การจัดหาสื่อการสอนควรมอบให้กับศูนย์สื่อการ ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ	2.25	.71	2.57	.66	2.40	.66	2.41	.69	ป.	4.04
5. ศูนย์สื่อการศึกษาควรได้รับเงินช่วยเหลือจาก สมาคมครูและผู้บริหาร หรือสมาคมศิษย์เก่าของ โรงเรียนด้วย	2.53	.60	2.71	.51	2.69	.52	2.65	.55	ม.	2.27

*p < .01

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบทักษะ เกี่ยวกับงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา (ต่อ)

การบริหารและดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		F-ratio	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
<u>งบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา</u>										
6. ศูนย์สื่อการศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้										
เข้าสู่ศูนย์สื่อการศึกษา	2,22	.83	2,51	.67	2,32	.84	2,35	.78	ป.	2.42
7. ศูนย์สื่อการศึกษาควรทำแผนงบประมาณทั้งระยะสั้น										
และระยะยาว	2,56	.65	2,63	.59	2,67	.56	2,62	.60	ม.	.54
8. ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนทางงบประมาณให้กับ										
ให้กับศูนย์สื่อการศึกษาอย่างเต็มที่	2,59	.64	2,68	.55	2,74	.50	2,67	.57	ม.	1.19
รวม	2,41	.41	2,60	.47	2,54	.46	2,52	.45	ป.	3.44

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 25 แสดงทัศนคติเกี่ยวกับงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา มี 8 รายการ ปรากฏว่า

1. ทัศนคติของคน 3 กลุ่ม ที่มีค่างบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา 8 รายการ ในระดับมาก 4 รายการ คือ รายการที่ 2, 5, 7 และ 8 และนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง 4 รายการ ใน 4 รายการที่อยู่ในระดับมาก คนทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นตรงกัน 2 รายการ คือ รายการที่ 7 ศูนย์สื่อการศึกษาควรทำแผนงบประมาณทั้งระยะสั้นและระยะยาว และ รายการที่ 8 ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนทางงบประมาณให้กับศูนย์สื่อการศึกษาอย่างเต็มที่

ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติแตกต่างกัน 4 รายการ คือ

1. ศูนย์สื่อการศึกษาควรได้รับงบประมาณอย่างสม่ำเสมอทุกปี คิดเป็นร้อยละ 10 ของเงินบำรุงการศึกษาทั้งหมดที่โรงเรียนได้รับ (รายการที่ 1)
2. งบประมาณที่หมวดวิชาต่าง ๆ เคยได้รับเกี่ยวกับการจัดหาสื่อการสอน ควรมอบให้กับศูนย์สื่อการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ (รายการที่ 4)
3. แต่ละปีศูนย์สื่อการศึกษาควรได้รับงบประมาณเพิ่มตามความจำเป็นและความต้องการการใช้สื่อการศึกษาของครูและนักเรียน (รายการที่ 2)
4. ศูนย์สื่อการศึกษาควรได้รับเงินช่วยเหลือจากสมาคมครูและผู้ปกครอง หรือ สมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียนด้วย (รายการที่ 5)

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม มี 1 รายการ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ รายการที่ 1 ศูนย์สื่อการศึกษาควรได้รับงบประมาณอย่างสม่ำเสมอทุกปี คิดเป็นร้อยละ 10 ของเงินบำรุงการศึกษาทั้งหมดที่โรงเรียนได้รับ โดยที่ครูบรรณาธิการมีทัศนคติค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.57$) อยู่ในระดับปานกลาง มากกว่า ครูโสดทัศนศึกษา ($\bar{X} = 2.49$) และผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 2.15$) ซึ่งอยู่ในระดับ ปานกลาง เช่นเดียวกัน

3. ทักษะของคนทั้ง 3 กลุ่ม โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่ม พบว่า ครูบรรณาธิการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.60$) ในระดับมาก ซึ่งมากกว่าครูโสตทัศนศึกษา ($\bar{X} = 2.54$) และผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 2.41$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

3.3 ทักษะเกี่ยวกับบิดาและอุปสรรคในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ได้กำหนด เกณฑ์การแปลความหมายของทักษะต่อบิดาและอุปสรรคในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	แปลความ	อักษรย่อ
3.56 - 4.00	เป็นบิดาดีมาก	ม
2.56 - 3.55	เป็นบิดาปานกลาง	ป
1.56 - 2.55	เป็นบิดาน้อย	น
0.56 - 1.55	ไม่เป็นบิดา	มท.

และทดสอบค่า F โดยกำหนดความแตกต่างของทักษะที่ระดับ .01

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาตามสถานที่

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. <u>ปัญหาด้านสถานที่</u>										
1. ไม่มีสถานที่สำหรับสร้างอาคารศูนย์สื่อการศึกษา	3.28	1.03	3.45	.87	3.30	.90	3.35	.93	ป.	.73
2. สถานที่ของห้องสมุดหรือห้องโสตทัศนศึกษาเดิม ไม่สามารถขยายเป็นศูนย์สื่อการศึกษาได้	3.25	.84	3.52	.72	3.37	.88	3.38	.82	ป.	1.95
3. สถานที่ที่มีอยู่คับแคบเกินไปสำหรับการที่จะ จัดตั้งเป็นศูนย์สื่อการศึกษา	3.18	.95	3.53	.84	3.35	.93	3.36	.91	ป.	2.53
4. การปรับปรุงสถานที่ที่มีอยู่เพื่อจัดตั้งเป็น ศูนย์สื่อการศึกษาต้องใช้งบประมาณมาก	3.20	.89	3.53	.74	3.46	.79	3.40	.82	ป.	3.43
5. กิจกรรมของศูนย์สื่อศึกษามีหลากหลาย จนไม่มีเนื้อที่เพียงพอเพื่อจัดตั้งเป็น ศูนย์สื่อการศึกษาได้	2.76	.92	3.24	.84	3.07	.98	3.03	.92	ป.	5.25*
รวม	3.14	.73	3.45	.61	3.31	.67	3.30	.67	ป.	4.06

* $p < .01$

จากตารางที่ 26 แสดงปัญหาด้านสถานที่ 5 รายการ ปรากฏว่า

1. ทัศนคติของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อปัญหาด้านสถานที่ 5 รายการ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 รายการ
  2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม มี 1 รายการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ รายการที่ 5 กิจกรรมของศูนย์สื่อการศึกษา มีหลากหลายจนไม่มีเนื้อที่เพียงพอเพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์สื่อการศึกษาได้ โดยที่ครูบรรณาธิกรณมีค่าเฉลี่ยทัศนคติ ($\bar{X} = 3.24$) ในระดับปานกลาง มากกว่าค่าเฉลี่ยทัศนคติของครูโสตทัศนศึกษา ($\bar{X} = 3.07$) และค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 2.76$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน และทั้งครูบรรณาธิกรณและครูโสตทัศนศึกษามีค่าเฉลี่ยมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน
  3. ทัศนคติของคน 3 กลุ่ม โดยส่วนรวม เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มก็พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน
- เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูบรรณาธิกรณมีค่าเฉลี่ยของทัศนคติสูงกว่าครูโสตทัศนศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนในทุกรายการ ส่วนครูโสตทัศนศึกษาก็มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกรายการเช่นเดียวกัน.

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคด้านผู้บริหารและครูในโรงเรียน

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
2. <u>ปัญหาด้านผู้บริหารและครูในโรงเรียน</u>										
1. ผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นด้วยและไม่สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	1.98	.92	2.37	1.05	2.51	.91	2.29	.98	น.	5.55*
2. ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าควรปรับปรุงงานห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาให้ดีกว่าเดิมจะดีกว่าการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	2.41	1.00	2.59	1.03	2.83	.91	2.61	1.00	ป.	3.07
3. ผู้บริหารโรงเรียนยังมองไม่เห็นว่าการลงทุนเพื่อจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจะได้ผลคุ้มค่า	2.20	.94	2.60	1.01	2.83	.98	2.54	1.01	น.	7.35*
4. ครูยังมองไม่เห็นความสำคัญของศูนย์สื่อการศึกษา	2.46	.88	2.75	.97	2.93	.95	2.71	.95	ป.	4.45
5. ครูส่วนใหญ่ยังไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียน	2.22	.78	2.58	1.02	2.68	.95	2.49	.94	น.	4.79*
รวม	2.25	.89	2.56	.78	2.78	.72	2.53	.73	น.	9.17*

* $P < .01$

จากตารางที่ 27 แสดงปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารและครูในโรงเรียน 5 ประการ
ปรากฏว่า

1. ทิศนะของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อปัญหาผู้บริหารและครูในโรงเรียน 5 รายการ
มีปัญหาในระดับปานกลาง 2 รายการ คือ รายการที่ 2 และ 4 นอกนั้นมีปัญหาในระดับน้อย
3 รายการ

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม มี 3 รายการที่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ รายการที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นด้วยและไม่
สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา รายการที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนยังมองไม่เห็นว่
การลงทุนเพื่อจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจะได้ผลคุ้มค่า และรายการที่ 5 ครูส่วนใหญ่ยังไม่ต้องการ
ให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียน ปัญหา 3 รายการนี้ ครูโศดทัศนศึกษา
มีค่าเฉลี่ยของทัศนะ ($\bar{X} = 2.51, 2.83$ และ 2.68) มากกว่าค่าเฉลี่ยทัศนะของครูบรรณาธิกรณ
($\bar{X} = 2.37, 2.60$ และ 2.58) และค่าเฉลี่ยทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 1.98,$
 2.20 และ 2.22) ทั้งครูโศดทัศนศึกษาและครูบรรณาธิกรณมีค่าเฉลี่ยทัศนะมากกว่าผู้บริหาร
โรงเรียน

3. ทิศนะโดยส่วนรวมของคน 3 กลุ่ม เห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อ
พิจารณาในแต่ละกลุ่ม พบว่า กลุ่มครูโศดทัศนศึกษาและกลุ่มครูบรรณาธิกรณเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับ
ปานกลาง ในขณะที่กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม โดยส่วนรวมปรากฏว่า
ทัศนะของคนทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีต่อด้านผู้บริหารและครูในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 โดยที่ครูโศดทัศนศึกษามีค่าเฉลี่ยโดยส่วนรวมมากกว่าครูบรรณาธิกรณและ
ผู้บริหารโรงเรียน ทั้งครูโศดทัศนศึกษาและครูบรรณาธิกรณมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่
ผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล ความ	F-ratio
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3. ปัญหาด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา										
1. ครูบรรณารักษ์ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	1.97	.86	1.78	.95	1.98	.84	1.91	.89	น.	1.18
2. ครูโสตทัศนศึกษาไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	2.04	.91	1.98	1.03	1.72	.86	1.91	.94	น.	2.41
3. ความขัดแย้งในการแต่งตั้งบุคคลที่จะเป็นหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา	2.14	1.00	2.04	1.05	2.19	1.08	2.12	1.03	น.	.35
4. ขาดบุคลากรที่เหมาะสมที่จะเป็นหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา	2.26	1.01	2.62	1.22	2.51	1.18	2.60	1.14	ป.	.34
5. ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน เช่น งานกราฟิก ช่างไฟฟ้า ฯลฯ ที่จะทำงานในศูนย์สื่อการศึกษา	2.86	.98	3.01	1.05	2.80	1.17	2.89	1.06	ป.	.76
รวม	2.33	.89	2.31	.76	2.25	.79	2.30	.59	น.	.22

จากตารางที่ 28 แสดงปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา 5 รายการ
ปรากฏว่า

1. ทักษะของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อปัญหาด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา 5 รายการ
เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง 2 รายการ คือ

ขาดบุคลากรที่เหมาะสมที่จะเป็นหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา (รายการที่ 4)
และขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน เช่น งานกราฟิก ช่างไฟฟ้า ฯลฯ
ที่จะทำงานในศูนย์สื่อการศึกษา (รายการที่ 5)

นอกนั้นเป็นปัญหาน้อย

ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีทักษะต่างกันอยู่เพียงรายการเดียว คือ ขาดบุคลากร
ที่เหมาะสมที่จะเป็นหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม ไม่มีรายการใดแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ทักษะโดยส่วนรวมของคน 3 กลุ่ม เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณา
ในแต่ละกลุ่ม คนทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อยตรงกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม		แปล F-ratio ความ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4. ปัญหาด้านงบประมาณ									
1. การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาต้องใช้เงิน จำนวนมาก	3.32	.91	3.56	.78	3.49	.84	3.46	.85	ป. 1.50
2. โรงเรียนไม่มีงบประมาณเพียงพอสำหรับการ จัดตั้ง	3.22	.90	3.46	.83	3.41	.87	3.37	.87	ป. 1.50
3. ไม่สามารถจัดหางบประมาณได้เพียงพอกับการ ดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาหลังจากการ จัดตั้งขึ้นแล้ว	3.00	.88	3.33	.88	3.20	.96	3.18	.91	ป. 2.37
4. โรงเรียนไม่มีเงินช่วยเหลือด้านอื่น ๆ	2.89	.97	3.03	.99	2.87	.99	2.93	.98	ป. .51
รวม	3.11	.80	3.35	.75	3.27	.81	3.25	.79	ป. 1.75

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 29 แสดงปัญหาคำงานงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา 4 รายการ
ปรากฏว่า

1. ทิศนะของคน 3 กลุ่ม ที่มีต่อปัญหาคำงานงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา 4
รายการ เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางถึง 4 รายการ

ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนคติต่างกันอยู่เพียงรายการเดียว คือ การจัดตั้ง
ศูนย์สื่อการศึกษาต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก (รายการที่ 1)

2. ผลจากการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยของคน 3 กลุ่ม ไม่มีรายการใดแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ทิศนะโดยส่วนรวมของคน 3 กลุ่ม เห็นว่า งบประมาณเป็นปัญหาในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่ม คนทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางตรงกัน

สรุปจากตารางที่ 26, 27, 28 และ 29 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้ง
ศูนย์สื่อการศึกษา ดังปรากฏในตารางที่ 30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 ลำดับปัญหาที่สำคัญที่สุดในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

ปัญหา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา		รวม	
	$\bar{X}$	ลำดับที่	$\bar{X}$	ลำดับที่	$\bar{X}$	ลำดับที่	$\bar{X}$	ลำดับที่
ปัญหาค่ามาตรฐานที่	3.14	(1)	3.45	(1)	3.31	(1)	3.30	(1)
ปัญหาค่าผู้บริหารและครูในโรงเรียน	2.25	(4)	2.56	(3)	2.78	(3)	2.53	(3)
ปัญหาค่าบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา	2.33	(3)	2.31	(4)	2.25	(4)	2.30	(4)
ปัญหาค่างบประมาณ	3.11	(2)	3.35	(2)	3.27	(2)	3.25	(2)

จากตารางที่ 30 แสดงทัศนะเกี่ยวกับปัญหา 4 ด้าน คือ ปัญหาค่ามาตรฐานที่ ปัญหาค่าผู้บริหารและครูในโรงเรียน ปัญหาค่าบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา และปัญหาค่างบประมาณ ปรากฏว่า คนทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่าปัญหาค่ามาตรฐานที่และงบประมาณเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด ครูบรรณารักษ์และครูโสตทัศนศึกษาเห็นว่า ปัญหาค่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนเป็นปัญหาอันดับที่ 3 ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า เป็นปัญหาในอันดับที่ 4 และผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าปัญหาค่าบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาเป็นปัญหาในอันดับที่ 3 แต่ครูบรรณารักษ์และครูโสตทัศนศึกษา เห็นว่าเป็นปัญหาในอันดับที่ 4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียน ครูบรรณาธิการ และครูโสตทัศนศึกษา ได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาเพิ่มเติมพอสรุปได้ คือ

ผู้บริหารโรงเรียน ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 จำแนกความคิดเห็นออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เห็นด้วยและมีความต้องการให้จัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นในโรงเรียน จำนวน 15 คน (62.5%) โดยแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ กัน เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้

สมควรให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาอย่างยิ่ง เพื่อประสิทธิภาพในการเรียน การสอนยุคปัจจุบัน ถ้าจัดตั้งได้จะดีมากต่อการเรียนการสอน (3)

ควรจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในระดับกลุ่มโรงเรียนจะเหมาะสม ประหยัด และเป็นไปได้ดีกว่าการจัดระดับโรงเรียน แต่โครงสร้างการบริหารกลุ่มโรงเรียนควรมีการ ปรับปรุงให้สอดคล้องกับระบบงานมากขึ้น (2)

ควรจัดสร้างศูนย์สื่อการศึกษา เป็นอาคารเอกเทศ (2)

ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ (2)

ควรมีบุคลากรในด้านนี้ประจำโดยเฉพาะ (1)

ควรมีการผสมผสานงานห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษา เข้าด้วยกันก่อน

เมื่อเข้ากันดีแล้ว จึงจัดตั้ง เป็นศูนย์สื่อการศึกษา (1)

ควรให้โรงเรียนพิจารณาจัดตั้งตามความ เหมาะสมของโรงเรียน (1)

ความรู้เรื่องศูนย์สื่อการศึกษายังไม่แพร่หลาย หากผู้ทำวิจัยจะช่วยเผยแพร่ ให้ข้อมูลกับทางโรงเรียน จะเป็นประโยชน์มาก (1)

ควรจะได้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องการจัดตั้งศูนย์ (1)

ควรจะได้มีการอบรมบุคลากรเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาก่อน (1)

2. ยังไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 9 คน (37.5%)

ได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ กัน ซึ่งเรียงตามลำดับความถี่ คือ

โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันทั้งด้าน ขนาด สถานที่ และ
งบประมาณ บางโรงเรียนได้รับเงินบริจาคมีมากกว่าหนึ่งล้านบาท บางโรงเรียนไม่มีงบประมาณ
ที่จะซื้อ โต๊ะ เก้าอี้ ให้นักเรียน ดังนั้นจึงยังไม่มี ความจำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา ซึ่งควร
กระทำต่อเมื่อโรงเรียนมีความพร้อมแล้วเท่านั้น (5)

ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษาควรแยกจากกัน เพราะต่างฝ่ายต่างมีงาน
มากและทำหน้าที่ของคนตามชนิด ไม่มีปัญหาเรื่องการบริหารและการให้บริการ ไม่ควรนำมารวมกัน
เพราะอาจมีปัญหาเรื่องการบริหาร. (2)

ศูนย์สื่อการศึกษาเหมาะสมอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา ส่วนในระดับมัธยมนั้น
โรงเรียนยังมีปัญหาหลายด้านที่ยังแก้ไขไม่ได้ ได้แก่ สถานที่ และงบประมาณ จึงเห็นว่ายังไม่
สมควรที่จะจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา (1)

โรงเรียนยังมีบุคลากรไม่เพียงพอ การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจำเป็นต้องใช้
บุคลากรที่มีความรู้โดยเฉพาะ (1)

ครูบรรณาธิการ ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 19 คน
คิดเป็นร้อยละ 25.33 จำแนกความคิดเห็นออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 11 คน (57.9%) ได้แสดง
ความคิดเห็นต่าง ๆ กัน เรียงตามลำดับความถี่ คือ

ควรจะให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา เพราะจะช่วยให้การศึกษามรรล
ผลสำเร็จ และให้ความสะดวกทั้งผู้ใช้และผู้ให้บริการ (3)

ควรจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นในโรงเรียนขนาดใหญ่และมีความพร้อมก่อน (3)

การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจำเป็นต้องให้หลาย ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหาร
เห็นด้วยและสนับสนุนเป็นอันดับแรก (2)

กรมสามัญศึกษาควรจัดหางบประมาณเพื่อการนี้แก่โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง
กรมา ควรเป็นผู้ริเริ่มและให้การสนับสนุนเป็นอันดับแรก หรือถ้าเป็นนโยบายของกรมา คงจะไม่มี
ปัญหาในการจัดตั้ง (1)

ควรจะมีขึ้นในโรงเรียนทุกแห่ง (1)

การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อครูบรรณาธิกรณและครูไสคทัศนศึกษา
มีความเข้าใจตรงกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเข้าใจถึงในงานของห้องสมุดและงานแผนก
ไสคทัศนศึกษา (1)

2. ครูบรรณาธิกรณไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 8 คน
(42.1%) ได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ กัน เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้

โรงเรียนมีปัญหาด้านสถานที่ และมีงบประมาณไม่เพียงพอ (4)

ครู-อาจารย์ และผู้บริหาร ยังไม่เข้าใจบทบาทของห้องสมุดดีพอ ดังนั้น
เรื่องการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่อาจารย์และผู้บริหารส่วนมากยังไม่เข้าใจ
จึงเห็นว่าเป็นสิ่งที่ยากและไม่สมควร (2)

ห้องสมุดกับแผนกไสคทัศนศึกษาแยกจากกันอย่างปัจจุบันนี้แล้ว ต้องการเป็น
เอกเทศ ขึ้นกับฝ่ายบริหารโดยตรง เพื่อสะดวกในการดำเนินงานและให้บริการ (1)

โรงเรียนขาดบุคลากรด้านห้องสมุดและแผนกไสคทัศนศึกษา มีเพียงแห่งละ
1 คน ทำให้งานล้นมือ ดังนั้นการจัดตั้งศูนย์ฯ จึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากขาดบุคลากร
นอกจากนี้กรมสามัญศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจและไม่ดำเนินการให้เท่าที่ควร (1)

ครูไสคทัศนศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์สื่อการ
ศึกษา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 43.83 ได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ กันพอสรุปได้ คือ

1. เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 20 คน (62.5%) มีความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะ เรียงตามลำดับความถี่ คือ

ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษาควรร่วมกันอยู่ในอาคารเดียวกันได้ แต่ควรแยกห้องหรือชั้นของอาคาร และผู้บริหารงานควรแยกกันรับผิดชอบในงานที่ตนถนัด จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานมากขึ้น ผู้อำนวยการศูนย์ควรมีความรู้กว้างขวางทั้งงานโสตทัศนศึกษาและงานบรรณารักษศาสตร์ มองเห็นความจำเป็นของแต่ละสายงานและความสำคัญของสื่อการสอนแต่ละอย่างได้อย่างลึกซึ้ง ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีศูนย์สื่อการศึกษาตั้งอยู่ ต้องเข้าใจและเห็นความสำคัญของศูนย์ จึงจะเกิดผลกระจายไปยังครูและนักเรียนเต็มที่ (4)

การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารหรือเป็นนโยบายของโรงเรียน หรือระดับกรมได้ก็จะทำให้การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษามีความเป็นไปได้และประสบความสำเร็จ (3)

การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาควรจะเป็นนโยบายระดับกระทรวงซึ่งได้กำหนดไว้แล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริหารได้สนับสนุนและเห็นความสำคัญ (3)

ควรจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นในโรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนที่มีความพร้อมก่อน (3)

การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา ต้องคำนึงถึงสภาพความแตกต่างของโรงเรียนและนักเรียน เพราะอาจทำให้โครงการเสียหายจากการไม่เข้าใจ และความประหลาดใจของนักเรียน เนื่องจากอุปกรณ์มีราคาแพง สิ้นเปลืองงบประมาณมาก และอาจใช้ไม่ได้ไม่คุ้มค่า (3)

ก่อนจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา ควรจะได้มีการอบรมหรือประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูโสตทัศนศึกษา ครูบรรณารักษ์ และครูฝ่ายวัสดุและครุภัณฑ์ของโรงเรียน ตลอดจนฝ่ายงบประมาณของโรงเรียน หรือสมาคมครูและผู้ปกครองถ้ามี (2)

ศูนย์สื่อการศึกษาควรจะมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอและมีบุคลากรพร้อมทุกด้าน เช่น บุคลากรฝ่ายช่างเทคนิค เสมียนหรือพนักงาน และนักการภารโรง ของศูนย์ฯ โดยเฉพาะ (1)

ศูนย์สื่อการศึกษาควรเป็นอาคารที่สร้างขึ้นใหม่และเอกเทศ (1)

2. ไม่เห็นด้วยและเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ จำนวน 12 คน (37.5%) มีความคิดเห็น
 ความล่าช้ากว่าที่ คือ

โรงเรียนไม่มีสถานที่ ไม่มีงบประมาณ และขาดบุคลากร แม้แต่แผนกโสตทัศนศึกษา
 เท่าที่เป็นอยู่ยังมีบุคลากรไม่เพียงพอ หากจัดตั้งศูนย์ยังเป็นปัญหายิ่งขึ้น (5)

ห้องสมุดและแผนกโสตทัศนศึกษาควรแยกกันดำเนินการ เพราะลักษณะของงาน
 โสตทัศนศึกษาต้องการสถานที่ รูปแบบที่มีแสงเสียง ส่วนห้องสมุดต้องการเงียบสงบ การแยกกัน
 งานแต่ละด้านจะได้เติบโตในลักษณะรูปแบบของตัวเองได้เต็มที่ ถ้ารวมกันจะทำให้แต่ละฝ่าย
 ถูกจำกัดรูปแบบของตน เพราะต้องนำรูปแบบทั้งสองมาปรับเข้าด้วยกัน ทำให้นักเรียนและผู้ไ้
 บริการขาดผลอันพึงมีพึงได้ที่ควรจะได้รับ (4)

การบริหารงานโสตทัศนศึกษาและห้องสมุด เป็นหน่วยงานเดียวกันอยู่แล้ว คือ
 งานบริการ ขึ้นอยู่กับผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ แต่ที่แยกกันอยู่เพราะความเหมาะสมกับสถานที่
 การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาจึงยังไม่เหมาะสมในปัจจุบัน สิ่งที่สำคัญที่สุดในขณะนี้คือ ทำอย่างไร
 ให้ห้องสมุดเป็นแหล่งรวมของวัสดุตีพิมพ์ได้ดีที่สุด และแผนกโสตทัศนศึกษาเป็นแหล่งรวมและให้บริการ
 ด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์ได้ดีที่สุด (3)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย